

Perheentalo

YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI

Saavutettavuus ja esteettömyys

Asiantuntevuus

LAPSI JA PERHE
KESKIÖSSÄ

Sosiaalisuus

Osallisuus

www.perheentalo.fi

YLÄ-SAVON
ENSI- JA TURVAKOTI-
YHDISTYS RY

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELUJÄRJESTÖN
lisälmen yhdistys

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

TOIMINTAKERTOMUS 2020

SISÄLLYSLUETTELO

1 YLEISTÄ PERHEENTALO -YHTEISTYÖSTÄ

2 PERUSTIEDOT KUMPPANEISTA

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry

2.2 Iisalmen Pelastakaa lapset ry

2.3 Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry

3 OHJAUSRYHMÄ

4 TOIMINTA-ALUE, PÄÄMÄÄRÄ JA TAVOITTEET

4.1 Toiminta-alue

4.2 Päämäärä

4.3 Tavoitteet - Yhdessä lapsen parhaaksi

5 TOIMINNAT JA TAPAHTUMAT

5.1 Tukihenkilötoiminta

5.2 MLL:n Iisalmen yhdistyksen Perhekeskus Onni ja Ilona

5.2.1 Vertaisryhmätoiminta ja muut ryhmät

5.3 Perhetupa Väkkärän avopalvelutoiminnat

5.3.1 Yökylätoiminta

5.3.2 Doula-synnytystukihenkilötoiminta

5.4 Luontoperheleiri

5.5 Varhainen perheohjaus

5.6 Tapahtumat

6 VAPAAEHTOIS- JA KANSALAISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vireää Vapaaehtoistoimintaa-verkosto

7 MUUT YHTEISTYÖVERKOSTOT

7.1 Ylä-Savon SOTE:n kuntayhtymän Perhevalmennus-työryhmä

7.2 Yhteistyö Savon Vammaisasuntosäätiön (SAVAS) LASTU-hankkeen kanssa

7.3 Yhteistyö Tatu ry:n Vauhti -hankkeen kanssa

7.4 Mukana -verkosto

7.5 Yhteistyö Marttojen kanssa

7.6 Saturyhmä

7.7 Vauvaverkko

7.8 Savonia -yhteistyö ja muut oppilaitokset

8 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

9 PERHEET KESKIÖÖN! -HANKE

10 ARVIOINTI

1 YLEISTÄ PERHEENTALO -YHTEISTYÖSTÄ

Toiminnan tausta

Paikalliset lastensuojelujärjestöt Iisalmen Pelastakaa Lapset ry, Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry ovat tehneet pitkäjänteistä yhteistyötä yhteisen tavoitteen - YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI- mukaisesti 16 vuotta. Tehostaakseen tavoitteen saavuttamista järjestöt hakivat rahoitusta Perheentalo -yhteistyöhankkeelle Raha-automaattiyhdistykseltä (nykyinen STEA), joka on rahoittanut toimintaa vuodesta 2004 lähtien. Toimintaa hallinnoi MLL:n Iisalmen yhdistys ry.

Vuodesta 2009 alkaen Perheen talo –yhteistyö on saanut RAY:N kohdennettua Ak1 -toiminta-avustusta. Vuodesta 2013 alkaen Perheentalo –yhteistyö on ollut mukana RAY:n rahoittamassa Emma & Elias –avustusohjelmassa, joka päättyi vuoden 2017 lopussa. Avustusohjelmaa koordinoi Lastensuojelun Keskusliitto. Avustusohjelmaan mukaan pääsy mahdollisti kolmannen työntekijän palkkaamisen toimintaan.

Perheentalo -yhteistyö valittiin yhdeksi kuudesta maakunnallisesta Lastensuojelun Keskusliiton koordinoimasta Perheet Keskiöön -hankkeen toimijasta vuoden 2018 alusta. Perheet keskiöön -hanke on STEA:n rahoittama, 80 järjestön yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (2018–2021). Hankkeen päätavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama tuki ja palvelut osaksi tulevaisuuden maakuntien perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella.

<https://www.lskl.fi/keskusliitto/hankkeet/perheet-keskioon/>.

Työntekijäresurssit

Perheentalo –yhteistyön johtajana 50% ja Perheet Keskiöön -hankkeen Pohjois-Savon järjestö-agenttina 50 % on toiminut Sinikka Roth, koordinaattorin sijaisena Sirkku Nevalainen ja toiminnanohjaajan sijaisena Mira Kärnä maaliskuulle saakka. Toiminnanohjaajan äitiysloman sijaisena on ollut maaliskuusta alkaen toiminut Annika Luokkanen. Lisäksi tuntipalkkaisena toiminnanohjaajan sijaisena on toiminut kahdeksan eri henkilöä.

Työkokeilussa on ollut kaksi henkilöä vuoden 2020 aikana. Siivoussopimus on tehty paikallisen 4H-yhdistyksen nuorten työtoiminnan kanssa. Iisalmen kaupungin TWIST-nuoret kävivät kesällä pesemässä Perhekeskus Onni ja Ilonan ikkunat.

Koronan vaikutukset

Vuosi 2020 oli monella tavoin haastava koronan aiheuttamien rajoitusten ja keväällä käyttöön otetun valmiuslain aikana koko valtakunnassa. Lain tarkoituksena on suojata väestöä poikkeusoloissa. Noin kolmen kuukauden toiminnallisen sulun aikana pyrittiin järjestämään vaihtoehtoista etätointa lapsille ja lapsiperheille. Työntekijät ja vapaaehtoiset tekivät täydellisen digiloikan kirjaimellisesti yhdessä yössä 13.3.2020. Koronan aikana on koettu tärkeäksi, että perheitä ei ole jätetty yksin, vaan on kehitetty vaihtoehtoisia toimintatapoja. Esimerkkinä viime kesän Lasten Liikennepuistoon ja eri retkikohteisiin ja puistoihin siirretty avoin toiminta on saanut paljon kiitosta lapsilta ja perheiltä. Kaikki isommat tapahtumat peruuntuivat vuodelta 2020.

Lapsen Oikeuksiin kuuluu lasten ympäröivien olosuhteiden turvallisuuden varmistaminen niin fyysisesti kuin henkisesti. Yhdessä tekemistä lisättiin eri toimijoiden kesken ja esimerkiksi Iisalmen ev.lut. seurakunnan organisoimaa ruoka-apua pyrittiin tukemaan kaikin tavoin.

#saaunelmoida
#oikeustulevaisuuteen

Muutama sana yhteistyöstä

Perheentalo -yhteistyö tekee tiivistä yhteistyötä Ylä-Savon SOTE (sosiaali- ja terveydenhuollon) kuntayhtymän kanssa, johon kuuluu Iisalmi, Vieremä, Sonkajärvi ja Kiuruvesi ja sen alueella asuu noin 40 100 asukasta. Iisalmen kaupunki on tukenut Perheentalo –yhteistyötä kuntaosuudella (6000 €). Perheentalo –yhteistyön hallinnoijana on toiminut Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry. Lisäksi toimintaa ovat tukeneet lahjoituksilla Säästöpankki Optia – Hyviä Tekoja -kampanja 1000 €, Timpan Ilta – Iisalmen yrittäjien Hyväntekeväisyshuutokauppa 5.9. tuotti 4960 € sekä Ylä-Savo OP 2000 € perheiden avoimeen kohtaamispaikkatoimintaan Ylä-Savon alueella.

Tiivis kumppanuus kolmen suuren valtakunnallisen lastensuojelujärjestön paikallisyhdistysten sekä julkisen sektorin, oppilaitosten ja muiden yhteistahojen kanssa on ollut ainutlaatuista ja innovatiivisuudessaan merkittävää. Perheentalo –yhteistyön ja yhdistysten yhteistyössä kehittänyt vertaisryhmä-, tukihenkilö- ja avopalvelutoiminnot (yökylä-, mummola-, doula- ja maahanmuuttajien ryhmätoiminnot) sekä monitoimijaiset verkostot (Vireää Vapaaehtoistoimintaa-verkosto VIRVA, Vauvaverkko, mediakasvatus-, perhevalmennustyöryhmät) ja luontoperheleiri yhteistyössä Metsäkartanon kanssa ovat löytäneet oman paikkansa varhaisen tuen toimintamallina.

Perheentalo -yhteistyö on ollut mukana tiiviisti mukana Tulevaisuuden POSOTE20 -hankkeen LAPE-ohjelmassa perhekeskusyhdyshenkilöiden verkostossa sekä valtakunnallisessa STM:n ja THL:n johtamassa perhekeskusten kohtaamispaikkaverkostossa. Paikallistasolla perustettu syksyllä 2019 li-

salmen kaupungin varhaiskasvatuksen ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Perheentalo -yhteistyön KOHTU-työryhmä eli Kohtaavan Tuen johtamisen työryhmä kokoontui säännöllisesti kuukausittain.

Perheentalo -yhteistyön toiminta nimettiin vuoden aikana yhdeksi Iisalmen kaupungin Menestystarinaksi <https://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Kaupunki-Info/Menestystarinat/Perheentalo>.

Perheentalon perustajayhdistysten edustajat Taina Sidoroff, Anne Vola ja Päivi Korolainen ovat mielissään siitä, että iloinen toiminta ja verkostoituminen vanhempien kesken on saavuttanut yhä useampia perheitä.

- ”Perheentalon avulla paikkakunnalle muuttavan lapsiperheen on helppo löytää uusia ystäviä ja luoda uusia verkostoja uudella paikkakunnalla. Tämä tukee erinomaisesti By Iisalmi -markkinointityötä, jolla tavoitellaan Iisalmeen uusia asukkaita”, he sanovat.

Perheentalo -toimintamalli on levinnyt Joensuuhun www.joensuunperheentalo.fi , Kuopioon www.kuopionperheentalo.fi, Siilinjärvelle <https://www.siilinjärvenperheentalo.com/> ja Varkauteen <https://ensijaturvakotienliitto.fi/lapsenkengissa/perheentalo/> ja toimintamalli on tunnettua koko Suomen alueella.

2 PERUSTIEDOT YHTEISTYÖKUMPPANEISTA

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry ovat tehneet yhteistyötä perheiden tapahtumien ja koulutustilaisuuksien järjestämisessä 1990-luvulta lähtien.

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry on perustettu 9.12.1925. Sen toiminnan tarkoituksena on edistää iisalmelaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä. Yhdistys täytti 95 vuotta ja MLL 100 vuotta. Suunniteltu iso lastenjuhla 4.10.2020 jouduttiin siirtämään seuraavaan vuoteen koronan takia.

Yhdistyksen tärkein toimintamuoto on perheiden avoimen kohtaamispaikan Perhekeskus Onni ja Ilonan ylläpito. Perhekeskus Onni ja Ilona on avoinna arkisin klo 9.00 – 14.00 ja keskiviikkoisin myös klo 17.00 – 19.00. Lisäksi on pyritty pitämään avointa toimintaa myös kerran kuukaudessa lauantaisin. Koronarajoitusten takia paikka oli kiinni 13.3.- 10.8.2020. Sen aikana järjestettiin vaihtoehtoista toimintaa. Koko perheen tapahtumia järjestetään yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Tavoitteena on tukea lasten ja vanhempien yhdessäoloa. Yhdistys tukee tukioppilastoimintaa. Lisäksi yhdistys pyrkii huolehtimaan lasten ja perheiden näkökannan huomioonottamisesta paikallisessa päätöksenteossa.

2.2 Iisalmen Pelastakaa Lapset ry

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry on perustettu vuonna 1946. Sen toiminnan tarkoituksena on vaikuttaa lasten ja lapsiperheiden asemaan ja toimia erityisesti vaikeissa ja turvattomissa olosuhteissa elävien lasten ja heidän perheidensä hyväksi.

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n toiminta keskittyy pienten lasten perheiden tukemiseen, avustustoimintaan ja vaikuttamistoimintaan. Tärkein toiminta on tukihenkilötoiminta pienten lasten perheissä. Mukana on ollut parikymmentä tukihenkilöä, joiden toiminnan kohteena on ollut yhteensä 25 perhettä.

Lapsiperheitä tuetaan Eväitä Elämälle – ohjelman kautta 2.asteen opiskelijoita heidän oppikirjahankinnoissaan sekä vähävaraisten perheiden lapsia harrastustoiminnoissa.

2.3 Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry

Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys perustettiin Iisalmeen 25.2.1998. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on toimia lastensuojelun tukimuotona ja tehdä ehkäisevää lastensuojelutyötä. Toiminnalla pyritään tukemaan lasten kokonaisvaltaista kehitystä ja perheen selviytymistä arjessa sekä katkaistamaan perheiden väkivaltakierrettä ja auttamaan asiakkaita kriisitilanteissa. Yhdistys sai uudet toimitilat syksyllä 2019 Savonkatu 13 ja uuden tilan avajaisia vietettiin 14.2.2020 Ystävänäpäivänä.

Yhdistys järjestää matalan kynnyksen järjestölähtöisiä avopalvelutoimintoja mm. Yökylä-, Mummo-la-, Vapaaehtoisdoulatoimintaa, Ero Lapsiperheessä -toimintaa (Erovertaiskahvila, Vanhemman Neuvo -vertaisryhmät, Lasten erovertaisryhmät, Apua eroon -chat ja Lasten ja nuorten -chatverkkoauttaminen) sekä Päiväryhmätoimintaa, joka on intensiivistä, tavoitteellista ja pitkäkestoisista toimintaa erityistä tukea tarvitseville vauvaperheille.

Toimintoja on suunniteltu ja kehitetty yhteistyössä Perheentalo –yhteistyön ja muiden yhdistysten sekä vapaaehtoisten toimijoiden kanssa. Suunnittelussa on huomioitu eri tahojen jo olemassa olevat resurssit ja toimintaa on kehitetty täydentämään varhaisen tuen palveluja. Yhdistyksellä on ollut kuluvana vuonna neljä palkattua työntekijää.

3 OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on toteutettavien toimintojen linjaaminen ja seuraaminen. Ohjausryhmällä ei ole juridista tai taloudellista vastuuta hankkeesta vaan vastuu on aina avustuksen saajalla.

Ohjausryhmän kokoonpano 2020:

Maija Kahelin	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja
Eveliina Virkkunen	Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja
Päivi Korolainen	Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n puheenjohtaja
Anne Vola	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n kunniapuheenjohtaja
Marja-Liisa Korhonen	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, perhepalvelujen esimies
Hannele Vesterlin	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, perhekeskuspäällikkö
Tarja Immonen	Iisalmen kaupungin nuorisopalvelut, nuorisotyön koordinaattori
Kristiina Kukkonen	Savonia -ammattikorkeakoulu, Iisalmen yksikkö, lehtori
Hanna-Leena Tela	Toimi-säätiö, kehittämisspäällikkö
Hannele Vartiainen	Iisalmen seurakuntaa, Lapsityön johtaja
Erja Heiskanen	Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n toiminnanjohtaja
Marjatta Miettinen	Iisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaaja
Sinikka Roth	Perheentalo -yhteistyön johtaja
Sirkku Nevalainen	Perheentalo -yhteistyön koordinaattori

Ohjausryhmä on kokoontunut kerran liveinä ja etäyhteyksien avulla 5 kertaa ja kokouksissa on ollut yhteensä 58 osallistujaa. Perheentalo -yhteistyön johtajan esimies on ollut MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n edustaja Anne Vola, jonka kanssa on käyty tarvittaessa kehittämiskeskusteluja.

Strategiatyöskentely:

Yhdistysten keskinäinen strategiatyöskentelyä jouduttiin koronan takia muuttamaan radikaalisti siten, että pyrittiin kaikin tavoin järjestämään vaihtoehtoista toimintaa lasten ja perheiden arjen tukemiseen. Päivien sijaan pidettiin ylimääräisiä eri tahojen yhteistyöpalavereja, joissa sovittiin yhdessä mitä voidaan tehdä koronan haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

Yksittäisiä yhdistyksen strategia-kävelyjä pidettiin yksi Iisalmen Pelastkaa Lapset ry:n hallituksen jäsenille. Osallistujia oli 2.

4. TOIMINTA-ALUE, PÄÄMÄÄRÄ JA TAVOITTEET

4.1 Toiminta-alue

Toiminta-alueena on pääasiassa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alue (Kiuruvesi, Vieremä, Sonkajärvi ja Iisalmi). Perheentalo -yhteistyön työntekijöiden toimistot ovat MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n ylläpitämän avoimen kohtaamispaikan Onni ja Ilonan kanssa samoissa tiloissa Iisalmissa. Toimintaa järjestetään myös Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen Perhetupa Väkkärässä.

4.2 Päämäärä

Perheen talo -yhteistyön päämääränä on vakiinnuttaa **verkostomaisesti toimiva varhaisen tuen kumppanuusmalli**. Paikallisilla kansalaisjärjestöjen toteuttamalla ammatillisesti johdetulla vapaaehtoistyöllä on oma paikkansa maakuntien ja kuntien palvelurakenteissa.

”Tove Janssonin tarina Näkymättömästä lapsesta kertoo, kuinka lapsista tulee näkymättömiä ja kuinka näkymättömästä tulee jälleen näkyvä. Tarinan pedagoginen hahmo on Muumimamma, jonka jokainen näkymättömään Ninniin kohdistama hyväsyntä ja huomio saa aikaan sen, että näkymättömästä tulee jälleen näkyvä.”

4.3 Tavoitteet

YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI

Päätavoite on Yhdessä lapsen parhaaksi!

Alatavoite 1: Lasten ja lapsiperheiden arjessa suoriutumisen edistäminen. Positiivisen vanhemmuuden vahvistaminen jo hyviksi todettujen käytäntöjen ja uusien toimintamuotojen avulla. Vahvistaa perheiden osallisuutta ja tukea heidän omaa toimijuuttaan ottamalla perheet mukaan toiminnan suunnitteluun.

Alatavoite 2: Lisätään vapaaehtoisten osallistumisen mahdollisuuksia ja edistään yhteisöllisyyttä. Järjestöjen toimintaedellytysten vahvistaminen. Järjestötiedottaminen ja yhteisen vaikuttamistoiminnan vahvistaminen. Järjestöjen keskinäisen ja muiden tahojen välisen yhteistyön edistäminen.

Alatavoite 3: Lapset ja lapsiperheet osallisena ja kokemustiedon tuottajana -menetelmien kehittäminen sekä oikeusperustaisen ajattelun vahvistaminen.

Lapsilähtöisen ajattelutavan vahvistaminen.

Alatavoite 4: Perheentalo -toimintamallin levittäminen ja vertaiskehittäminen yhdessä toisten Perheentalojen kanssa

5 TOIMINNAT

Perheen talo –yhteistyön toimintatapana on ollut lapsilähtöinen, perhekeskeinen toiminta, joka pyrkii perheiden omaehtoisten ja osallisuutta lisäävien toimintojen kehittämiseen - sosiaalipedagoginen ajattelutapa. Sosiaalipedagogisen työn perusajatuksena on tarjota ihmisille mahdollisuus osallistua, kohdata toisia ihmisiä, tehdä mielekkäitä asioita sekä kokea yhteisöllisyyttä toisten kanssa.

Käytännön toimintamallina on hyödynnetty Lapset Puheeksi -menetelmää sekä tiedon nopeaa välittämistä varhaisessa vaiheessa yhteistyöverkostoissa kuten neuvolan, perheneuvolan ja sosiaalitoimen kanssa. Samalla on vahvistettu työntekijöiden reflektiivistä työtettä ryhmä- ja yksilötyössä. Lisäksi on hyödynnetty MLL:n Vahvuutta Vanhemmuuteen -ryhmäohjauksen koulutuksista saatua oppia.

Tukihenkilöt

5.1 TUKIHENKILÖTOIMINTA

”Kun ei ole omia verkostoja, on joku joka on läsnä ja välittää”

TUKIHENKILÖ- JA SPORTTIKUMMITOIMINTA

Tausta ja tavoite

lissalnessa on ollut Pelastakaa Lasten tukihenkilötoimintaa loppuvuodesta 2000 alkaen. Sporttikummeja on valmennettu lissalnessa vuodesta 2019 lähtien. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsiperheitä heidän arjessaan. Toimintaa toteuttaa Pelastakaa Lapset ry:n Itä-Suomen aluetoimisto yhteistyössä lissalmen Pelastakaa Lapset ry:n ja Perheentalo -yhteistyön kanssa.

Tukihenkilö on tavallinen, täysi-ikäinen ihminen, joka auttaa ja tukee lapsiperhettä vapaaehtoistyönä. Tukihenkilötoiminta on matalankynnyksen varhaista tukea. Tukihenkilön tarpeen taustalla on usein se, että lapsen ja perheen oma tukiverkosto on pieni. Tukihenkilö toimii esimerkiksi kuuntelu- ja keskustelukumppanina, lapsen harrastuskaverina. Auttaa arkisissa tilanteissa, vaikkapa läksyjen teossa. Tukihenkilö tapaa lasta tai perhettä keskimäärin 1-2 kertaa kuukaudessa.

Sporttikummi toiminta on monelta osin hyvin samankaltaista toimintaa. Toiminta painottuu lapsen kanssa liikkumiseen tai mukana oloon lapsen harrastuksessa. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsia ja nuoria, jotta he motivoituvat liikkumaan, harrastamaan ja saamaan sitä kautta pystyvyyttä, tavoitteita ja turvallisia aikuisia elämäänsä.

Perheet hakevat tukihenkilöä erilaisissa elämäntilanteissa. Lapsiperheessä voimavarat voivat olla koetuksella monenlaisista syistä. Yhteistä hakijaperheille on se, että perheillä ei ole riittävää tukiverkosta. Tavoitteena toiminnassa on koko perheen tukeminen. Tukihenkilötoiminnalla pyritään tarjoamaan joustavasti apua ja tukea erilaisille lapsiperheille, erilaisissa elämäntilanteissa. Kaikille perheille ei ole heti löytynyt tukihenkilöä ja odotusaika on ollut keskimäärin parista viikosta useisiin kuukausiin. Tukihenkilö- ja sporttikummitoiminnassa on tärkeää tukisuhteiden sopivuus esimerkiksi perheiden toiveiden ja henkilökemioiden kohtaamisessa. Toiminnalle on tyypillistä, että yhtä aikaa on ollut sekä perheitä jonossa että vapaita tukihenkilöitä.

Toimintalukuja vuodelta 2020

Aktiiviset tukihenkilöt/sporttikummit: 16
 Vapaana olevat tukihenkilöt vuoden 2020 lopussa: 4
 Tuettavat perheet: 14, joissa lapsia 45
 Tukihenkilö odottavat perheet: 9, joissa 20 lasta

Tukihenkilöprosessi

Ensimmäinen yhteydenotto tulee yleensä perheiltä tai ohjaavalta taholta Perheentalo -yhteistyön koordinaattorille, joka alkukartoituksen jälkeen ohjaa yhteydenoton aluetyöntekijälle. Jonkun verran pyyntöjä tulee myös suoraan Pelastakaa Lapset ry:n aluetoimistoon internetin yhteydenottolomakkeen kautta. Tuen tarpeen ilmaiseminen ei kuitenkaan aina ole helppoa ja työntekijän on tärkeää rohkaista perhettä luottamaan siihen, että oma tunne tuen tarpeesta riittää. Perheitä on ohjattu tukihenkilötoimintaan esimerkiksi

perheneuvolan työntekijöiden, perhepalveluiden sosiaalityöntekijöiden ja perheohjaajien kautta. Perhekeskus Onni ja Ilonassa työntekijät ovat herkällä korvalla kohdatessaan perheitä vertaisryhmissä ja muissa toiminnoissa, koska vanhemmat voivat ilmaista tuen tarvetta fiiliskierroksella tai kahdenkeskisissä keskusteluissa.

Aluetyöntekijä tekee kotikäynnin tukihenkilöä hakeviin perheisiin. Tarvittaessa koordinaattori toimii parina. Perheet saavat samalla lisää tietoa lapsiperheiden tukihenkilötoiminnasta. Tärkeää on arvioida yhdessä onko tukihenkilötoiminta juuri tälle perheelle sopiva tukimuoto. Kotikäynnillä voidaan täyttää hakemukset yhdessä tai perhe voi vielä jäädä harkitsemaan asiaa. Tarvittaessa perheitä pyritään ohjaamaan aktiivisesti muun tuen piiriin.

Tukihenkilö käy perheessä sopimuksen mukaan, tavallisesti 1 – 2 kertaa kuukaudessa. Tukihenkilö sopii nimikkoperheensä kanssa, miten yhteinen aika parhaiten tukee perheen tilannetta. Apua annetaan perheen ehdoilla. Välillä leikitään lasten kanssa, leivotaan yhdessä tai lähdetään koko perheen kanssa ulos, vaikkapa retkelle. Joskus tukihenkilöt käyvät tuettavan lapsen kanssa vaikkapa uimahallissa tai luontoretkillä. Tukihenkilöt haluavat olla perheen tukena mahdollisimman luontevasti ja ilman turhia muodollisuuksia.

Koronasulun aikana tukihenkilöt eivät saaneet mennä perheisiin. Tämän sijasta tukihenkilöjä kannustettiin pitämään yhteyttä puhelimitse.

Tukihenkilövalmennus 22.10.

Pelastakaa Lapset ry:n tukihenkilövalmennus peruuntui kevätkaudelta. Syyskaudella muutamia kyselyitä tuli koulutukseen. Koulutuksessa oli yksi uusi tukihenkilö. Ensi vuonna tukihenkilöiden rekrytointia tullaan tehostamaan.

5.2 MLL:n Iisalmen yhdistyksen avoin perheiden kohtaamispaikka Perhekeskus Onni ja Ilona

”Tämä paikka on meidän turvasatama”

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n Perhekeskus Onni ja Ilona sijaitsee Iisalmen keskustassa, Pohjolankatu 6 L 6. Tilat olivat auki kororasulkuun saakka maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 14.00 sekä keskiviikkona iltaisin klo 17.30-19.00, jolloin vapaaehtoiset pitivät tiloja auki. Vapaaehtoisena hallituksen nimeämänä perhekeskusvastaavana on toiminut Marika Tissari.

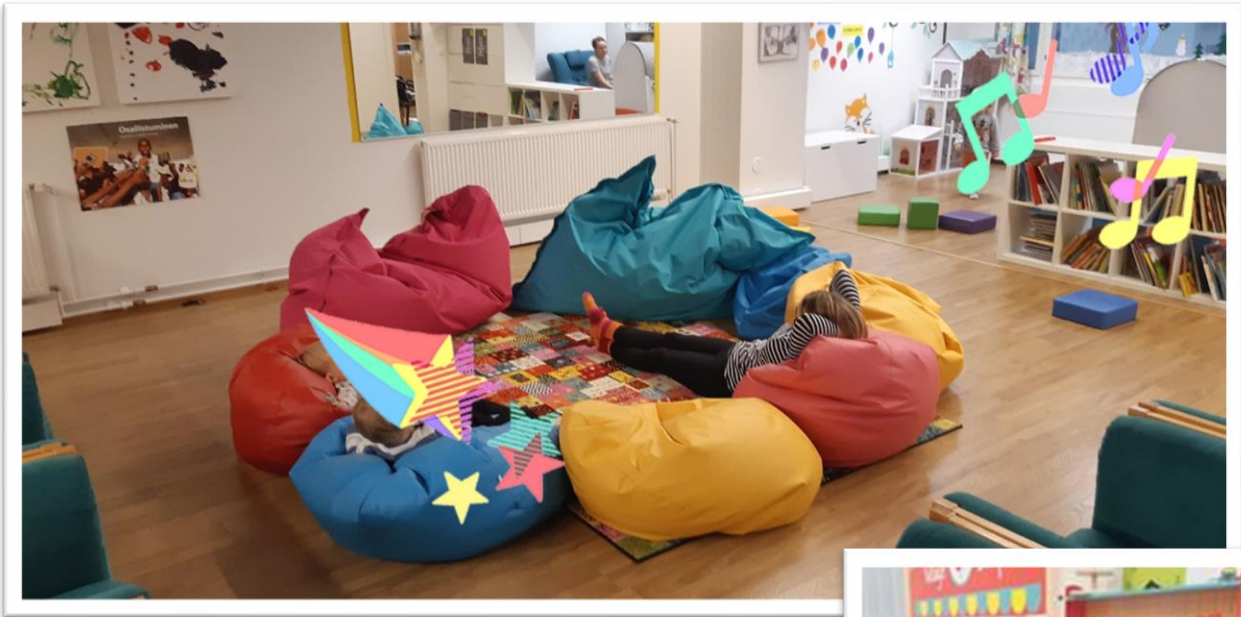
Kaikkien perheiden kohtaamispaikka -logo - Papunet

Tiloissa on pienimuotoinen MLL:n Iisalmen yhdistyksen perhekahvila, jossa tarjolla kahvia, teetä, mehua ja pientä välipalaa. Lisäksi yhdistys pitää lastentarvikkeiden kirpputori Kullanmurua. Tiloissa ovat myös Perheentalo -yhteistyön työntekijöiden sekä Pelastakaa Lapset ry:n toimistot.

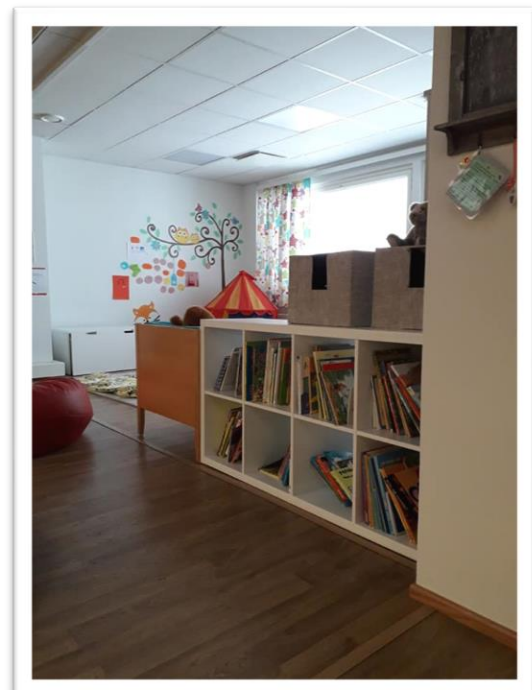
Tiloissa kokoontuu ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä. Myös ilta-ajat ovat suosittuja ja tiloissa on kokoontunut useita eri toimijoita kuten Suomen Punaisen ristin vapaaehtoisen pitämä kansainvälinen Naistenkerho, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän äitiysneuvolan ryhmäneuvolat. Myös Vauvakutsut yhteistyössä Iisalmen seurakunnan kanssa ovat kokoontuneet perhekeskuksen tiloissa koronan sallimissa puitteissa.

Perhekeskus Onni ja Ilona oli vuoden 2020 aikana auki 123 arkipäivää ja koronasulun aikana kokoontuttiin Lasten Liikennepuistossa 24 kertaa. Avoimessa perheiden toiminnassa oli käyntikertoja yhteensä vuoden aikana 3432, joista miehiä 359 eli noin 26 % aikuisista kävijöistä (10 % enemmän kuin edellisenä vuonna ☺).

Yhteensä Perhekeskus Onni ja Ilonassa pidettyyn ryhmätoimintaan ja avointen perheiden kohtaamispaikkatoimintaan kirjattiin vuoden 2020 aikana 7096 käyntikertaa ja toimintoja on ollut toteuttamassa vapaaehtoisia 513 kertaa.

Kuvia Perhekeskus Onni ja Ilonasta

5.2.1 Vertaisryhmätoiminta ja muut ryhmät

Ammatillisesti ohjatut vauvaperheiden vertaisryhmät

Vertaisryhmissä samassa elämäntilanteessa olevat ihmiset kohtaavat, vaihtavat kokemuksiaan ja tukevat toisiaan. Vertaisryhmissä tavoitteena on ohjaajan tukemana vahvistaa vanhemmuutta ja perheen hyvinvointia, tukea vanhemman ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta ja varhaista vuorovaikutusta sekä edistää vanhempien sosiaalisen verkoston laajenemista uusien kaveri- ja ystävyysuhteiden myötä myös ryhmien ulkopuolelle.

Uusi vertaisryhmä 0-6 kk ikäisille vauvoille ja heidän vanhemmilleen alkaa kaksi kertaa vuodessa, tammikuussa ja elokuussa. Vertaisryhmä kestää noin vuoden, jonka jälkeen ryhmä päättyy ja paikalla aloittaa uusi vauvaryhmä.

Poikkeuksen tekee maanantain perheryhmä, joka on kiinteästi paikallaan. Perheryhmään ohjataan päättyvän ryhmän vanhempia. Useat perheet ovatkin käyneet meillä jo vuosien ajan ja on mahtava etuoikeus nähdä lasten kasvavan ja vanhempien kasvavan vanhemmuuteen. Maanantain perheryhmä toteutetaan yhteistyössä seurakunnan lapsiperhetyön kanssa. Yhteisenä linjana sovimme, ettei ryhmässä ole uskonnollista tunnustuksellisuutta.

Monikkoperheiden vertaisryhmä ohjataan moniammatillisesti yhdessä seurakunnan ja Ylä-Savon soten kanssa. Ryhmä kokoontuu keskiviikkoisin, tarpeesta riippuen 2-4 viikon välein.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n hallituksen nimeämänä vapaaehtoisena vertaisryhmävastaavana kuluneena vuotena toimi Elina Parviainen. Vertaisryhmien suunnittelusta ja ohjauksesta on vastannut maaliskuun alkuun asti toiminnanohjaaja Mira Kärnä ja loppuvuoden ajan Annika Luokkanen.

Aamupäivien vertaisryhmien rakenne

Vanhempien vauvojen (6-12kk) ja monikkolasten ja heidän vanhempien vertaisryhmät alkavat klo 10. Kävijöiden toiveiden mukaisesti pienempien vauvojen (0-6kk) vertaisryhmä alkaa klo 12. Jo heti ryhmäläisten saapuessa ohjaaja ottaa heidät vastaan jo ovella luoden hyväksyvää ja vastaanottavaista ilmapiiriä. Ohjaaja kohtaa ryhmäläiset samalla tasolla, refleктоivalla työtöteellä. Toiminta pidetään mahdollisimman lapsilähtöisenä ja –tahtisena. Vertaisryhmissä on pääsääntöisesti samana toistuva rakenne. Aluksi lorutellaan ja/tai lauletaan yhdessä. Tämän jälkeen on fiiliskierros, jossa vanhemmat ovat kertoneet oman ja lapsensa etunimet, lapsen iän ja kuulumisia sen verran, mitä haluavat kertoa. Fiiliskier-

roksen jälkeen on ryhmän ohjelman mukainen aihe. Myös vapaalle yhdessäololle ja kahvitteiluille on jätetty runsaasti aikaa ja ryhmän lopetus onkin liukuva.

Lorut ja laululeikit

Lorut ja laululeikit valitaan lapsen ikätason mukaisesti. Lorujen ja leikkien kautta tavoitteena on tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä kannustaa vanhempia laulamaan ja loruttelemaan myös kotona lapsen kanssa. Tätä tarkoitusta varten vanhemmille annetaan kotiin viemisiksi lorun, laulun tai laululeikin sanat.

Vauvan silittäminen ja ihastelu saattaa aluksi tuntua kummalliselta ja vieraalta. Tällöin suuressa merkityksessä on muiden ryhmäläisten sekä ohjaajan antama esimerkki. Ohjaajana on ollut hienoa huomata, kuinka loruttelut, silittelyt ja ihastelut muuttuvat vanhemmilla luonteviksi. Niissä hetkissä ennaltaehkäisevän työn pienten tekojen merkitys näkyy konkreettisesti.

Fiiliskierros

Laulun tai lorun jälkeen on fiiliskierros, jolloin jokaisella on mahdollisuus kertoa päällimmäiset tunteuksensa viikon ajalta. Fiiliskierros toimii samalla myös esittelynä ja tässä yhteydessä vanhemmat kertovat oman etunimensä sekä lapsensa etunimen ja iän. Fiiliskierros saattaa kestää noin kahdestakymmenestä minuutista jopa kahteen tuntiin. On tärkeää antaa fiiliksille ja kuulumisille aikaa juuri niin paljon, kuin sitä sillä hetkellä vanhemmat kaipaavat. Perheiden kertoman mukaan juuri kuulumisten kiireetön vaihto koetaan erityisen tärkeänä.

Esittelyn merkitys korostuu avoimessa ryhmässä, johon voi koska vain tulla uusia perheitä. Ensimmäisillä kerroilla uudelle vanhemmalle esitellään tilat ja kysytään kahden kesken, haluaako hän osallistua kierrokseen vai vain aluksi kuunnella. Yleensä vanhemmat haluavat heti osallistua. Aluksi fiiliskierrokset jännittävät useita vanhempia, mutta hyvin pian siitä tulee tärkeä osa ryhmää ja sekä työntekijät että vanhemmat ovat kokeneet sen merkityksellisenä. Sen kautta myös toiset vanhemmat tulevat tutuksi ilman, että itse tarvitsisi aktiivisesti tehdä aloitetta tutustumiseen.

Yksi ohjaajan tehtävistä onkin tukea kaveri- ja ystäväsuhteiden syntymistä mm. kannustamalla vanhempia tapaamaan myös ryhmän ulkopuolella. Vanhemmat ovat ryhmissä luoneet omat Whatsapp-ryhmät, joiden avulla he ovat aktiivisesti yhteydessä. Ohjaaja on luonut Facebookiin vauvaryhmille omat suljetut ryhmät. Ryhmissä vanhemmat vaihtavat kuulumisia, kyselevät toisilta neuvoja sekä esimerkiksi sopivat tapaamisista kuten yhdessä lenkkeilyistä ja ruokatreffeistä. Facebook-ryhmä toimii hyvin vauvaryhmän tiedottamisessa ja helppojen kyselyiden tekemisessä.

Fiiliskierroksen aikana syntyy usein keskustelua ja vanhemmat kysyvät muilta vinkkejä ja mielipiteitä. Toisten vanhempien vertaistuki on tärkeää. Lähtökohtana on, että jokainen on oman elämänsä asiantuntija. Ohjaaja huolehtii, että vanhemmille jää tilaa keskustella heille tärkeistä asioista pitämällä samalla lapset keskustelun keskiössä ja tukemalla vanhemman mentalisaatiota. Yksi tapa, jolla pyritään tasa-arvoiseen kohtaamiseen, on ettemme tietoisesti kysele ammateista tai työpaikoista. Toki vanhemmat jonkin verran tuovat näitä asioita itse esille, mutta yleensä siihen mennessä ensivaikutelmat ja tutustuminen on tapahtunut jo vanhemmuuden kautta.

Joskus fiiliskierroksen aikana tai muuten ryhmässä huoli saattaa herätä, yleensä vanhemman jaksamisesta. Tällöin ohjaaja on ottanut huolen puheeksi vanhemman kanssa kahden kesken ja tarvittaessa ohjattu vanhempi tai koko perhe avun piiriin. Ohjaajana on tärkeä tunnistaa mihin oma ammattitaito riittää ja milloin oikea-aikainen perheohjaus on tarpeen.

Ohjelman mukainen aihe

Vauvaryhmissä ohjelman mukainen aihe voi liittyä vanhemmuuteen, kasvatukseen tai lapsen kehitykseen. Se voi olla keskustelua, asiantuntijan vierailu tai toiminnallinen tuokio kuten vauvojen värikylpy tai vauvamuskari. Perheiden toiveet otetaan huomioon aiheita valittaessa ja niitä tarvittaessa vaihdetaan ajankohtaisemmiksi, jos jokin tietty aihe nousee keskusteluissa selvästi pinnalle.

Vauvaryhmissä käsiteltyjä teemoja olivat mm. vanhemmuuden monet tunteet, sormiruokailu, lapsiperhe ja päihteet, vauva ja uni, vuorovaikutusleikki, ilon aiheita, toivoisin sinulle lapseni, synnytyskokemuksia, parisuhde vauva-arjessa, rakkaimmat unilaulut ja vanhemmuuden voimavarat. Toiminnallisia aiheita olivat mm. musiikkihetket, vauvojen värikylpy, vauvatus (eli vuorovaikutustanssi), joulukorttipaja, valokuvaus sekä äitien- ja isänpäivän askartelut.

Asiantuntijana ryhmissä vierailivat mm. neuvolan terveyden hoitajat, varhaiskasvatuksesta Marjatta Miettinen, lapsiperhepalveluista Marja Granlund sekä Perhetupa Väkkärästä päiväryhmä Pampulan ohjaajat Riitta Kauhanen ja Piia Savolainen. Neuvolapsykologi Tuula Stenbergin kanssa keskusteltiin vanhemman omasta hyvinvoinnista sekä fysioterapeutti Emma Ronkainen kertoi videovälitteisessä vauvaryhmässä raskauden jälkeisestä liikunnasta. Vauvauintiin perehdyttiin Katja Huttusen johdolla.

Vauvojen värikylvystä nautittiin kaikin aistein!

Kultaani kurkistan,
missä mahtaa olla hän,
nyt mä hänet löydän!

Jouluinen "aurinkokuva"
vauvaryhmän vauvoista.

Perheryhmä Pikkulinnut

Maanantain perheryhmä Pikkulinnuissa päivä alkaa aamupalalla. Ohjelmassa on pientä toimintaa sekä runsaasti vapaata yhdessäoloa. Pikkulintujen ohjelmassa oli muun muassa jumppahetkiä, paljon toivottu muskari, lorupussi, sokerimaalausta, nalleneuvolaa, toivetekemisenä automaalausta, isänpäiväskarteluja, jouluinen tapahtuma, valokuvaus sekä pikkujoulut. Lapsen oikeuksia juhlittiin lasten toiveaamupalalla, joka oli ihanan värikäs ja yllättävän terveellinen: mandariinia, mustikoita, vadelmia, omenaa, maustamatonta jogurttia sekä sämpylöitä ja puuroa. Varhaiskasvatuksen varhaisen tuen työntekijä Anna-Kaisa Säisän ohjaamana lapset ja vanhemmat pääsivät rentoutushetkelle ja unelmapii- rustuksen pariin. Unohtamatta ilmapalloja ja serpentiinejä!

Parasta joulussa:
kuusen koristelu!

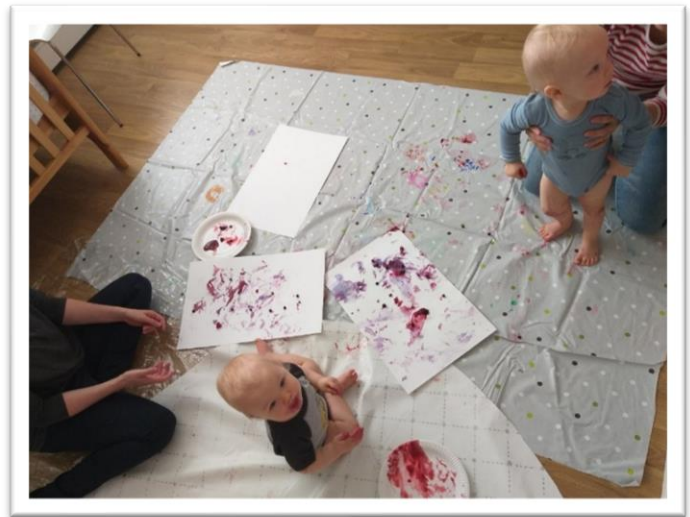
Hurjastelijoita
liikkeellä!

Lasten toiveaamupala

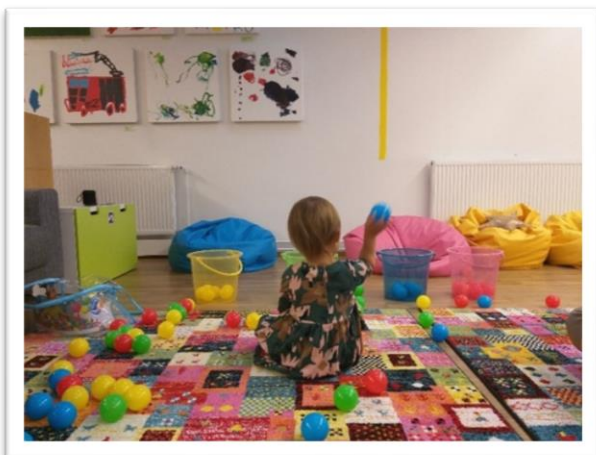
Perheiden perjantai

Perheiden perjantaissa on vaihtuvaa ohjelmaa koko perheelle. Perheiden toiveiden mukaisesti joka toinen perjantai on perhetanssituokio eli liikunnallisia laululeikkejä lapsiperheille. Ohjaajana toimii Nuorisoseura Nuoren Iisalmen tanssinopettaja Päivi Herd. Joka toinen viikko on vaihtuvaa ohjelmaa, jota yhteistyössä perheiden ja eri yhteistyökumppaneiden kanssa on ideoitu ja toteutettu. Perheiden perjantaissa on ollut satutuokioita, musiikkihetkiä, nukketeatteria, musiikkimaalausta, valokuvausta, perjantaidisko, kirjavinkkauksia sekä kirjojen lainausta, askartelua ja retkiä. Syksyn aikana retkeiltiin ahkerasti. Retkillä lämmitti nuotio ja tarjosimme perheille makkarat ja mehut. Retkipäivien toimintana on ollut luontorastit, metsäseikkailu, majojen rakennusta ja jouluisella retkellä luettiin jouluisia satuja nuotion äärellä. Syyskuun 25. päivänä osallistuttiin valtakunnallisen vauvanpäivän viettoon ja lokakuun 16. vietimme Satujen päivää kirjaston kanssa yhteistyössä.

Musiikkimaalausta Perheiden perjantaissa.

Neurolapsykologi Elina vinkkaa perheiden eri tilanteisiin sopivia kirjoja Satujen päivässä. Perheet saivat lainata kirjoja kotiin.

Vauhti!-hankkeen järjestämää iloisia ja värikkäitä leikkejä.

Tunnetaitoryhmä lapsille Kiva olla minä! pidettiin neljänä perjantaina:

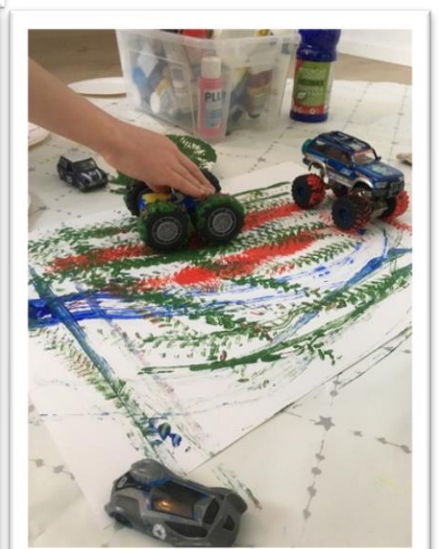
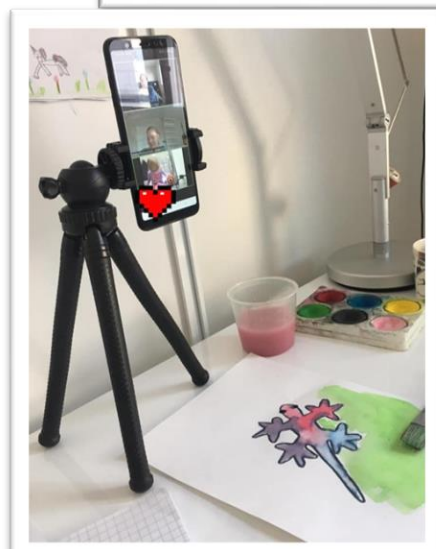
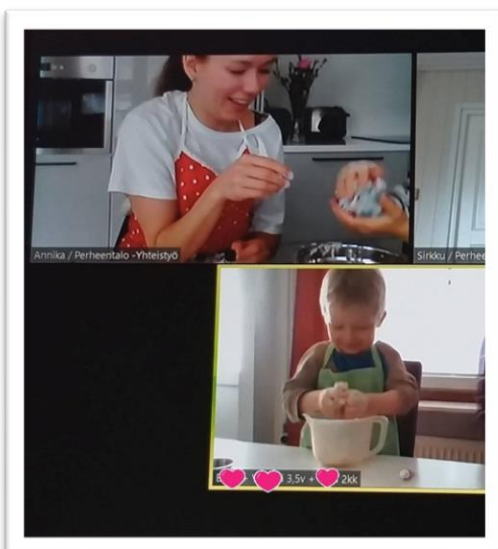
<https://www.facebook.com/Perheentalo-235189149988954/photos/1599575180217004>

Korona-aika haastoi kokeilemaan uusia toimintatapoja

Maaliskuun 14. päivä siirrettiin Perhekeskus Onni ja Ilonan toiminta etätoiminnaksi, koronatilanteen vaikeutuessa valtakunnallisesti. Perheentalon kotisivuille luotiin Perheentalo kotonasi -sivut, aikuisille ja lapsille omansa. Lasten sivut koostuivat Puuhapussista, Askarteluaitiosta sekä Linkkivinkeistä. Aikuisien Perheentalo kotonasi -sivuille koottiin etänä toimivat vertaisryhmätoiminnat, teemalliset verkkotuokiot ja Ethän jää yksin ajatuksesi kanssa -osio, josta löytyivät työntekijöiden yhteystiedot, sekä linkkejä erilaisille auttaville sivustoille.

Viikko-ohjelmaan luotiin täysin uutena perheille avoin videotapaaminen, jossa ohjaajan johdolla oli lapsille pientä toimintaa. Lisäksi oli aikaa keskustella kuulumisista ja vaihtaa ajatuksia. Toimintana oli helposti kotona toteutettavia puuhia, kuten helpon muovailuvahan leipomista, oman lelun esittely ja lelun ääriviivojen piirtäminen sekä koristelu, lorupussilla loruttelua sekä maalaamista hassuilla välineillä, kuten vispilällä, haarukalla, korkeilla ja mitä ikinä kotoa löytyikään. Videotapaamisia varten luotiin Facebookiin perheille Perheentalo kotonasi -ryhmä, josta videotapaamisten linkit löytyivät.

Perheet olivat iloisia ulkona tapahtuvasta toiminnasta ja kokivat sen turvalliseksi vaihtoehdoksi nähdä toisia

Perheiden videotapaamisissa valmistettiin oma muovailuvaha ja tehtiin taideteos lempilelusta.

Kerran viikossa perheille julkaistiin toimintavinkkaus helppoon ja lapsia innostavaan tekemiseen. Suosituimpia vinkkauksia oli autoleluilla maalaaminen, vesileikki legoilla, metsän aarteiden etsintä munan-kuoriin ja pahvilaatikosta tehty pupumaalivahti. Perheentalo kotonasi sivuston lisäksi nämä vinkkaukset jaettiin Facebookissa ja Instagramissa.

Perheentalo kotonasi vk 20						
	11.5.	12.5.	13.5.	14.5.	15.5.	16.5.
	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai
	Videotapaaminen klo 10-11.30 		Toimintavinkkaus facebookissa ja www.perheentalo.fi Lapset: Perheentalo kotonasi		Toimintavinkkaus facebookissa ja www.perheentalo.fi Lapset: Perheentalo kotonasi	
	Videotapaaminen tapahtuu Zoom yhteyden kautta. Linkin liittymiseen saat Perhekeskus Onni ja Ilona kotonasi facebookryhmästä tai Annikalta	Klo 12.00-14.00 Facebook ryhmä: Perheentalo - yhteistyö Vauvaryhmä Kuukkelit kotonasi, myös uudet ryhmäläiset tervetuloa. Lisätietoja ohjaaja Annikalta 😊		Klo 12.00-14.00 Facebook ryhmä: Perheentalo - yhteistyö Vauvaryhmä Joutsenet kotonasi, myös uudet ryhmäläiset tervetuloa, lisätietoja ohjaaja Annikalta 😊		17.5. Sunnuntai
	klo 17-18 Doulailta vapaaehtoisille douleille etäyhteyksillä			Klo 17-18.30 Vapaaehtoisten juttutupa etäyhteyksillä		

Etäajan viikko-ohjelma

Poikkeusajan vaikutus vauvaryhmiin

Vuoden 2020 koronaepidemian rajoitusten vuoksi kaikki Perhekeskus Onni ja Ilonan toiminta siirrettiin etätoiminnaksi 14.3.-31.5.2020. Vauvaryhmät toteutettiin Facebookin suljetun ryhmän kautta videoklippien ja kirjoittelun avulla sekä videotapaamisilla. Monet vanhemmat laittoivat ryhmään vauvoista kuvia ja videoita, joita yhdessä ihasteltiin. Tärkeäksi koettiin myös vapaaehtoinen esittely, jonka vanhemmat laittoivat itsestä ja vauvastaan, lähes kaikki jopa kuvan kera. Palautteiden mukaan osa vanhemmista koki etänä toteutetun toiminnan vieraana ja vaikeana, kun taas osalle ne olivat äärettömän tärkeitä. Useiden kommenttien mukaan ne eivät korvanneet todellista tapaamista, mutta olivat siihen tilanteeseen parhaita mahdollisia. Tutustuminen toisiin ja ryhmäytyminen koettiin etäyhteyden kautta vaikeaksi, mutta toisaalta videotapaamiset vähensivät yksinäisyyttä ja toivat iloa.

Kesä 2020

Perheiden toiveesta pienempien vauvojen ryhmä kokoontui ohjattuna Perhekeskus Onni ja Ilonassa koko kesän ajan. Nämä tapaamiset koettiin erityisen tärkeiksi. Myös videovälitteistä tapaamista jatkettiin kesän ajan perheiden toiveesta. Elokuusta alkaen myös uusi vauvaryhmä kokoontui Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Ryhmissä huomioitiin hienosti poikkeusajan toimintatavat, kuten turvavälit aikuisten kesken, omat lelut vauvoille ja ohjaajan (sekä loppu syksystä myös osallistujien) kasvomaskin käytön.

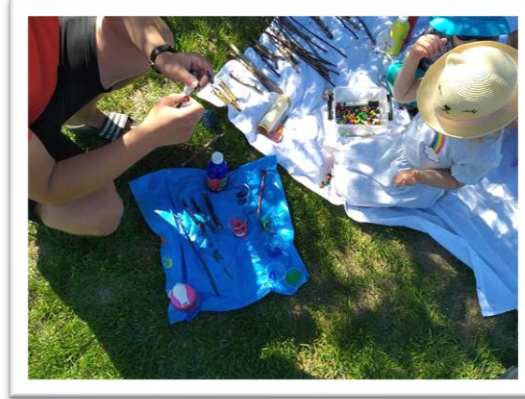
Koronatilanne helpottui hieman kesän ajaksi, joten toimintaa voitiin turvallisesti laajentaa. Kesäajan toiminta koostui perheiden videotapaamisista, sekä tapaamisista liikennepuistossa ja vaihtuvissa retki-kohteissa.

lisalmen kaupungin lasten liikennepuistossa toimintaa järjestettiin kesä-heinäkuun ajan kahtena päivänä viikossa, kahden ohjaajan ja kesätyöntekijän voimin. Turvatoimia noudatettiin tarkasti; turvavälit, hygieniasta huolehtiminen ja vain terveenä paikalle tuleminen onnistuivat hyvin. Perheiden palautteista välittyi, miten tärkeänä tapaamiset koettiin. Toimintana liikennepuistossa (liikennepuiston omien autojen ja ohjaajien lisäksi) oli muun muassa puistomusiikkihetkiä, autoleikkejä, kivien maalaamista, tuulikellon askartelua luonnon materiaaleista, keppihevostrata ja aarteen etsintää. 4H opasti perheitä geokätköilyyn ja lisalmen kaupungin kirjastoauto vieraili kahtena päivänä liikennepuistossa. Kirjastonhoitaja piti perheille puistossa satuhetkiä sekä nuorisoseura Nuoren lisalmen Päivi Herd tanssitti perheitä. Kesän päätteeksi pidettiin iloiset puistujuhlat, jonne perheiden kanssa askarreltiin mahtavia juhla-aiheita. Tarjolla oli herkkuja ja lapsia riemastuttava saippuakuplakone oli kovassa käytössä.

Perhekeskus Onni ja Ilonan viikko-ohjelma vk 28						
6.7. Maanantai	7.7. Tiistai	8.7. Keskiviikko	9.7. Torstai	10.7. Perjantai	11.7. Lauantai	12.7. Sunnuntai
<p>Klo 10.00-11.30 Perheiden videotapaaminen</p> <p>Videotapaaminen tapahtuu Zoom yhteyden kautta.</p>	<p>Klo 9.00-14.00 Liikennepuiston alueella (Luuniemenkatu 11)</p> <p>Muskari klo 9.30 ja 10.30</p> 	<p>Klo 9.00-14.00 Liikennepuiston alueella (Luuniemenkatu 11)</p> <p>Kirjastoauto 9.00-12.00 satuhetkiä + rintamerkkien tekoa</p> 	<p>Klo 9.30-11.00 Facebook ryhmä: Vauvaryhmä Joutsenet kotonasi Myös odottajat tervetulleita</p> 	<p>Klo 10.00-12.00 Retkipäivä Hirsikankaan (Pihlajanharjun leikkipuistossa (Aittatie 5))</p> 		
			<p>Klo 12.00-14.00 Vauvaryhmä Joutsenet (n. 0-6 kk) tapaaminen Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Onni ja Ilona on avoinna ainoastaan vauvoille ja vanhemmille. Omat viilit ja lelut mukaan.</p>			

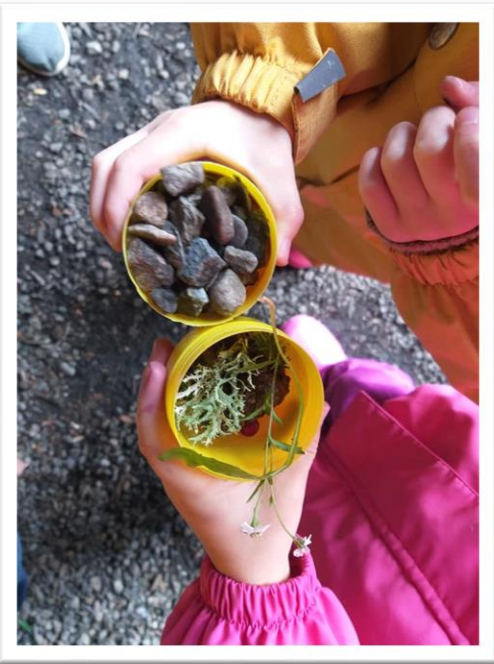

Vesileikkejä lämpimänä kesäpäivänä ja kirjaston satuhetki puistossa

Tuulikanteleen rakentelua ja muskaria puiden varjossa

Kesällä järjestettiin vaihtuviin kohteisiin perheille retkipäiviä. Retkeilykohteina oli nuotiopaikkoja, leikkipuistoja, Metsäpirtti sekä Peltosalmen seikkailupuisto. Retkillä toimintana oli luontorasteja 4H:n ja seurakunnan järjestämänä, vapaata yhdessäoloa ja leikkiä sekä Vauhti!-hankkeen (TATU ry) kanssa järjestetty liikunnallinen pihasuunnistus. Useat perheet olivat iloisia siitä, että löysivät ulkoiluseuraa sekä perheille uusia ulkoiluapaikkoja tuli tutuiksi. Retkipäivät jatkuivat satunnaisesti koko loppu vuoden. Tarjosimme perheille syksyn ajan retkillä makkarat ja mehut.

Yhteisen pienen kävelylenkin jälkeen on hyvä istahtaa lepäämään ja kuuntelemaan aaltojen ääniä.

Retkellä lapset saivat kerätä oman hajuveden.

Syksyisellä retkellä nuotio ja makkarat lämmittivät.

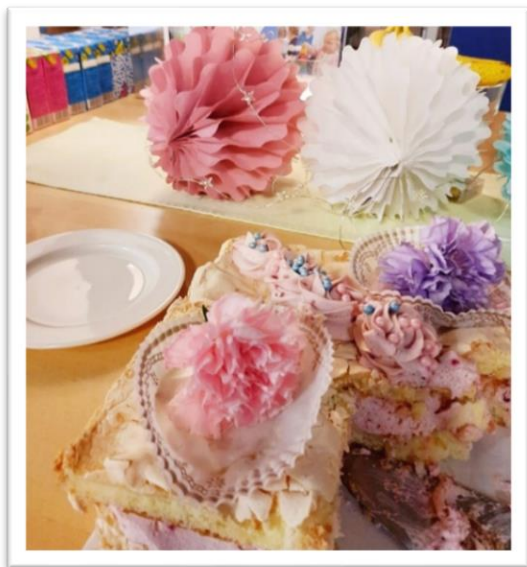

Asiantuntija-aamupäivät: Aamukahvia ja asiaa sekä Keskustelua lapsiperheiden pulmatilanteista

Aamukahvit ja asiaa alkaa kello 9.00 kahvittelun merkeissä, jonka jälkeen kello 10.00 on asiantuntijan pitämä alustus ohjelman mukaisesta aiheesta. Lopuksi perheillä on mahdollisuus kahdenkeskisiin keskusteluihin asiantuntijoiden kanssa. Asiantuntijavieraat ovat oman alansa ammattilaisia. Aiheita vuonna 2020 oli: Tahtoikä ja kiukkukohtaukset (neuvolapsykologi Hanna Järvinen), lapsen sensomotorisen kehityksen tukeminen (fysioterapeutti Eija Metsälä ja toimintaterapeutti Miia-Marju Katainen) ja lapsen itsetunnon tukeminen (neuvolapsykologi Elina Tanskanen ja Hanna Järvinen). Lapsen sensomotorisen kehityksen tukemisen Aamukahvit ja asiaa -aamupäivä toteutettiin videoyhteydellä koronarajoitusten vuoksi. Perheet kokivat sen todella hyväksi ja toimivaksi. Esimerkiksi he pystyivät videoyhteyden avulla näyttämään lapsensa konttaamista ja saamaan ohjeita sen tukemiseen. Lapsen itsetunnon tukemisesta ladattiin Facebookiin Elinan tekemä video ja syksyllä päästiin Onni ja Ilonassa saman aiheen pariin Hannan avustuksella.

Vauvakutsut

Normaalioloissa kolme kertaa vuodessa Onni ja Ilonassa järjestetään vauvakutsut odottaville perheille yhteistyössä Iisalmen seurakunnan kanssa. Vuoden 2020 kevään vauvakutsut jouduttiin koronatilanteen vuoksi perumaan, mutta kaikkien iloksi syksyn vauvakutsut järjestyivät. Kutsuihin osallistuu odottavia perheitä niin Iisalimesta kuin lähikunnistakin. Kutsuilla askarreltiin imetyskorut ja heijastimet, tutustuttiin toisiin perheisiin ja keskusteltiin vanhemmaksi tulemiseen liittyvistä ajatuksista. Illan aikana kerrottiin Iisalmen lapsiperheiden palveluista, Perhekeskus Onni ja Ilonan toiminnasta sekä ryhmistä. Seurakunnan työntekijältä sai kysellä kasteeseen liittyvistä asioista. Ilta päättyi herkullisiin kakkukahveihin.

Vauvan päivän juhlat

Onni ja Ilonassa on vauvan päivä joka päivä, mutta erityisesti juhlimme vauvoja 25.9. Vauvanpäivänä ohjelmassa oli tanssia vauvan kanssa Päivi Herdin ohjaamana, leikkihetki vauvoille Perhetupa Väkkärän työntekijöiden kanssa sekä rauhoittavan aistilelun (glitterpullon) askartelua vauvalle. Tietysti ihasteltiin vauvoja (ja vauvojen isosisaruksia) sekä herkuteltiin.

Lapsen oikeuksien juhlaviikko

Lapsen oikeuksien teema vuonna 2020 oli lapsen oikeus tulevaisuuteen. Tätä aihetta juhlittiin koko lapsen oikeuksien juhlaviikon, muun muassa lasten ideoimalla toiveamupalalla, unelmatähtien askartelulla ja ilmapalloilla. Perjantaina viikko huipentui juhliin, joissa perheet pääsivät tutustumaan lapsen oikeuksiin leikkien kautta. Toimintana oli satuhierontaa, perhetanssia, heijastinseikkailu, lääkrileikki uusilla välineillä sekä lapsille oma pieni kysely. Erään perheen ideoiden pohjalta saimme Kampaamo Marleenan Sailan tekemään lapsille pieniä kampauksia ja ostimme juhliin hattarakoneen, joka olikin tosi tykätty!

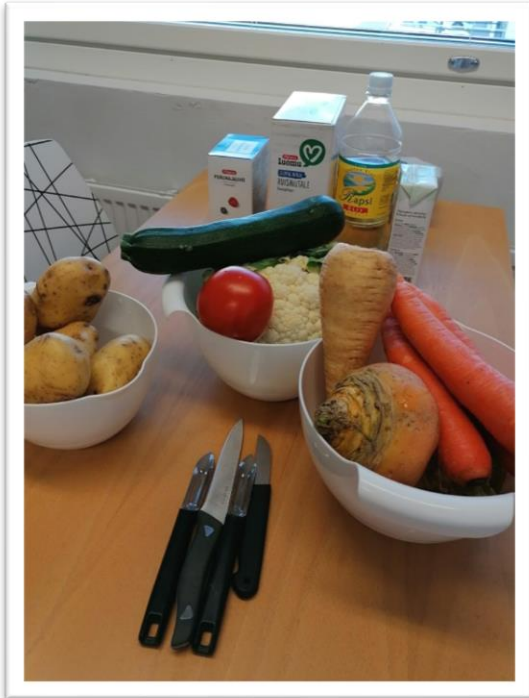
- **Lapsen Oikeuksien päivän ja viikon** tapahtumat.
#saaunelmoida ja #oikeustulevaisuuteen www.lapsenoikeudet.fi .
Onni ja Ilonassa huomioitiin Lapsen Oikeuksien viikko joka päivä. Perjantaina 20.11.2020 oli juhlapäivä erilaisilla toimintapisteillä, joissa nostettiin lapsen oikeuksia esille.
<https://www.facebook.com/Perheentalo-235189149988954/photos/1598426053665250>

Lapsen oikeuksien juhlat Onni ja Ilonassa

Lapsiperheiden ruokakurssi

Marttojen kanssa yhteistyössä järjestettiin perheille vauvaperheiden ruokakurssi sekä perheiden ruokakurssi. Kurseilla tehtiin toiveiden mukaisesti muun muassa soseita, kiisseleitä, sormiruokaa, kasvisruokia ja laatikkoruokia. Perheiden ruokakurssilla lapset otettiin mukaan ruuanlaittoon ja pohdittiin erilaisia arkea helpottavia keinoja. Iltojen päätteeksi ruokailtiin yhdessä ja mukaan viemisiä (ruokia ja oppaita) sai jokainen. Kurssi sai paljo kiitosta perheiltä.

Harjoittelijat ja vapaaehtoiset

Vuoden aikana toiminnassamme on ollut normaalia vähemmän opiskelijoita ja vapaaehtoisia. Yksi lastenohjaajaopiskelija oli syksyllä muutaman kuukauden työharjoittelussa. Syksyn aikana sosionomiopiskelijat ohjasivat lapsiparkkia ja toiminnallisia tuokioita kuten vauvojen värikylpyä ja majojen rakennusta retkillä. Sairaanhoidtajaopiskelijat järjestivät perheille nalleneuvolaa sekä muuta toimintaa projektiointoina.

Avoimessa toiminnassa vapaaehtoisia oli mukana ideoimassa ja toteuttamassa toimintaa, kuten perjantaidiskoa ja lapsen oikeuksien juhlaa sekä oli retkellä ohjaajan apuna. Alkuvuoden aikana Vauvattaja-vapaaehtoinen oli mukana vauvaryhmässä. Yksi vapaaehtoinen huolehti kirpputoripöydästä. Avoimessa toiminnassa oli myös välillä vapaaehtoisia apuna arjen askareissa.

Osallisuus

Perheiden, niin lasten kuin aikuistenkin, osallisuutta halutaan korostaa toiminnassamme. Perheiltä kerätään palautetta ja toiveita säännöllisesti. Perheitä toivotaan osallistumaan niin ohjelman suunnitteluun kuin toteutukseen. Esimerkkinä tästä, kävijöidemme toiveista polkaistiin käyntiin syksyllä aikuisten askarteluillat, joihin saimme perheistä myös vapaaehtoisia ohjaajiksi. Askarteluiltoja oli syksyllä kerran kuussa. Perheitä on ollut mukana toteuttamassa toimintaa, esimerkiksi eräs vauvaryhmän äiti ohjasi vauvaryhmälleen musiikkihetken. Perheiden toiveista perustimme Facebookiin Puistotreffit Perheentalo-ryhmän, jotta perheet voisivat kysellä sieltä ulkoiluseuraa itselleen.

Syksyn hankintoihin otettiin perheet mukaan ideoimaan ja useita toiveista pystyimme toteuttamaan: silikoniset ruoka-alustat helpottamaan sormiruokailua, pomppupallo, leikkikehä, Pipsa Possu -leluja sekä paloautolegoja. Lapsille tehtiin syksyllä kysely toivetoiminnoista, jossa he saivat laittaa helmen purkkiin, jossa oli kuva mieleisestä toiminnasta. Lisäksi vanhemman kanssa sai kirjoittaa omia toiveita. Näiden pohjalta järjestettiin syksyllä perjantaidisko, nukketeatteria, tanssia, jumppaa, retkiä, naamiaisjuhlia sekä ohjattuja askarteluja.

Lapsen oikeuksien juhlassa lapsilta kysyttiin samalla helmi purkkiin-idealla, oliko kivaa Onni ja Ilonassa. Vastauksia tuli 20 ja kaikki olivat kyllä-vastauksia. Perheiden toiveita on kyselty ja toteutettu myös vertaisryhmien ohjelmia suunniteltaessa. Perheet myös rohkeasti itse ilmaisevat toiveitaan.

Perheiltä kyseltiin Facebookin kautta toiveita retkipäivien ajankohdasta ja kyselyyn vastasi 50 henkilöä. Ajankohdaksi valikoitui tämän perusteella kello 10.00-12.00. Perheiltä kysyttiin myös toiveita Aamukahvit ja asiaa -aiheiksi. Vastauksia tuli 36 ja eniten ääniä sai lapsen itsetunnon tukeminen ja tunnetaitojen tukeminen. Aiheita otettiin syksyn ohjelmaan ja useita niistä järjestetään keväällä 2021. Eniten ääniä saivat tunnetaitojen tukeminen, lapsen itsetunnon tukeminen, rajojen asettamien lapselle, parisuhde lapsiperhearjessa ja lasten seksuaalikasvatus.

Palautelaatikko on jatkuvasti käytössä ja sieltä tulikin sekä lasten, että vanhempien toiveita, joita on mahdollisuuksien mukaan toteutettu.

Perheraati

Yksi Perheentalo -yhteistyön perusta on lapsiperheiden osallisuus ja haluamme, että kävijät ovat mukana suunnittelemassa, arvioimassa ja halutessaan myös toteuttamassa toimintaa. Perheraadissa kerätään palautetta ja kehittämisideoita pääasiassa toiminnallisista menetelmistä. Toimintapisteissä on huomioitu erityisesti lasten osallisuus sekä maahanmuuttajien ja erityisryhmien mahdollisuus osallistumiseen. Perheraati on myös osa toiminnan arviointia ja kehittämistä. Tarkoituksena on luoda perheraadista säännöllisesti toistuva osa Perheentalo -yhteistyön toimintaan. Vuonna 2020 varsinaista perheraatiä ei toteutettu, mutta vanhempien ja lasten osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä on tuettu toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa

Muutamia poimintoja Perheiden kokemuksista Perhekeskus Onni ja Ilonasta:

Kivat oli pippalot (lapsen oikeuksien juhla) ja tuli oikein lämmin ensivaikutelma Perheentalosta 🧑🏻🧑🏻🧑🏻

Oli mukavaa mukavaa mukavaa! (lapsi)

Ihana kun joku kuuntelee ja on kiinnostunut. (äiti)

Tänne saa aina tulla just sen näkösenä kun on ja sillä tuulella kun on. Vähän kun tulisi toiseen kotiin. (äiti)

Haluan kiittää myös perheentaloa ja kaikkia työntekijöitä, että lapsiperheille on tarjolla tällaisia kerhoja ja puuhaa. Meistä on ollut tosi mukava käydä perheentalolla ja kuukkeleissa 🧑🏻🧑🏻🧑🏻 Kiitos ❤️ Varmasti käydään vielä kunhan aika antaa myöden 🧑🏻🧑🏻 teette tärkeää työtä!

Tämä oli kaikista matalimman kynnyksen paikka tulla, kun muutimme juuri toiselta paikkakunnalta. (isä)

Me tultiin tuolta pimeydestä ja synkyydestä tänne valoon ja iloon! (äiti)

Lapsi viihtyy niin hyvin nyt, kun vähän rauhoittui lasten määrä, saa rauhassa leikkiä omia leikkejään ja saa itsekin ottaa rennommin.

Lapsi halusi heti tänne takaisin kun niin tykkäsi viimeksi leikkiä. (isä)

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa keskustelu oli tosi tärkeä juttu meille. Saatiin paljon ideoita ja joku kuunteli ja otti todesta minun huolen lapsen syömisen vaikeudesta. (äiti)

Olemme saaneet paljon kiitosta hyvästä, iloisesta ja lämpimästä ilmapiiristä. Perheet kertoivat, miten hyvä mieli usein kantaa kotiin asti, jopa seuraaviin päiviin. Eräskin äiti kertoi, miten täältä usein lähtee hymy huulella. Hän koki tärkeäksi, että täällä voi kertoa, vaikkei menisi niin hyvin. Lapset ovat antaneet paljon palautetta, että on ollut kivaa ja hauskoja leikkejä. Useat perheet ovat toivoneet pidempiä parkkiaikoja lähistölle.

Perheiden kokemuksia vauvaperheiden vertaisryhmätoiminnasta

Vertaistuki, ryhmän hyvä ilmapiiri, aiheet ryhmissä, vauvakaverit ja henkilökunta on saanut paljon hyvää palautetta perheiltä. Monelle vertaisryhmässä käynti on tärkeä hengähdys hetki arjen keskellä. Yleisfiilis ryhmästä oli kyselyiden mukaan hyvä ja toiminta vastasi odotuksia. Palautteissa oli paljon kiitosta ohjauksesta ja tiloista.

Perheiden palautteissa toivottiin pidempiä parkkiaikoja ja harmiteltiin välillä suurta ryhmäkokoja. Lisäksi poikkeusajan jälkeen toivottiin useissa vastauksissa kasvokkain tapaamisia lisää sekä lisää ryhmäytymistä ja yhdessä tekemistä. Aukioloaikaa toivottiin pidemmäksi, kello 15 asti. Vauvaryhmässä tämä torstaisin osalta onnistuikin. Jatkoryhmää yli 1-vuotiaiden lasten perheille toivottiin useassa vastauksessa. Lisäksi toivottiin, että ryhmässä olisi aina apuna toinen ohjaaja. Myös lisää rennompaa toimintaa kuten ruuanlaittoa toivottiin.

Ihana päästä säännöllisesti pois kotoa, pois kotitöiden ja yksinäisyyden ääreltä. Säännöllinen kerho toi turvallista rutiinia arkeen. Yksi viikon kohokohdista ja erittäin tärkeä korona-aikana äitiyttä opetellessa. Ilman ryhmää olisin varmaan ollut hyvin yksinäinen, epävarma ja lohdutonkin erilaisten vaikeuksien kanssa. Ryhmässä opin muita kuulemalla paljon vauvajuttuja ja sain vinkkejä arkeen.

Kiitos. Teette Perheentalolla ihan tosi tärkeää työtä! Työne lisää pienten lasten äitien henkistä jaksamista arjessa ja sitä kautta myös lasten hyvinvointia. Tapaamiset tuovat iloista mieltä. <3

Poimintoja vauvaryhmien palautteista:

Tapaamiset ovat olleet erittäin antoisia sekä vapaammat kerrat, mutta myös asiantuntijakerrat. Äitien mielipiteitä ja toiveita on kuultu aiheiden valinnassa ja ilmapiiri oli avoin ja luottamuksellinen. Ainoastaan toisiin tutustumiseen olisin toivonut enemmän vaihtelua esim. pikakerros jostain aiheesta (harrastus, lempiruoka, kotiseutu...) ennen kuulumisia.

Ohjaus on osaavaa ja ammattitaitoista. Annika on sydämellinen ja iloinen ryhmän ohjaaja. Hän ottaa kaikki äidit hyvin huomioon. Hänelle on helppo puhua, hän kuuntelee ja keskustelee aktiivisesti. Annika astui hyvin ohjaajan paikalle aloittaessaan työ. Työ on kiireistä, Annikan apuna

olisi voinut olla enemmän työntekijöitä. Tilat ovat mahtavat. Joutsenten kokoontumisia oli liian vähän. Ryhmää olisi voinut jatkaa pidempään, koska se pääsi livenä alkamaan kunnolla niin myöhään. Arvokkaita tapaamisia peruuntui myös koronasta riippumattomista syistä.

Ohjaajan paneutuminen työhön ja läsnäolo on ihailtavaa. Aina on saanut kysyä apua pulmaan kuin pulmaan ja apua on saanut. Myös asioihin jotka ovat tavallaan ryhmän ulkopuolisia. Hyviä keskusteluja.

Ohjaaja on loistava <3 Tekee työtä täydellä sydämellä. 😊

Parasta vauvaryhmässä on:

Muiden äitien ja vauvojen tapaaminen, kokemusten vaihto, iloinen ohjaaja. Kerho vähentää yksinäisyyttä. Kokemus siitä, että minun vauvani on ainutlaatuinen ja olemme tärkeitä. Vauvan kanssa kerhoilu ihan kahdestaan, kotoa poistuminen virkistää mieltä.

Parasta ryhmässä on säännöllinen tapaaminen, samassa tilanteessa olevien äitien ja vauvojen keskustelut ja arjen asioiden jakaminen (tästä myös oppii itse paljon), välillä myös asiantuntija-luennot ovat olleet antoisia (fysioterapeutti).

Parasta on vertaistuki.

Vertaistuki ja rauhallinen hetki poissa kodin hektisestä menosta. Hyvä ohjaaja.

Ihana ohjaaja! Aina on tervetullut olo. Toiminta kivaa ja monipuolista.

Kuulua hyvään ryhmään. Jossa uskaltaa sanoa ja kertoa huonommistakin asioista.

Toivoisin lisää:

- ♥ Kokoontumisia kasvotusten
- ♥ Ryhmytymistä, yhdessä tekemistä muiden vanhempien kanssa
- ♥ Ehkä enemmän voisi mainostaa ryhmissä perheentalolla olevia muita tapahtumia, ettei mene ohi.
- ♥ Lyhyitä lorutteluja olisi voinut olla vaikka joka kerta ja lorujen määrää olisi voinut lisätä siten.
- ♥ Pienempää ryhmäjakoja, esim 0-3kk, 3-6kk, varsinkin jos on paljon ryhmäläisiä.
- ♥ Asiantuntijavieraita ja yhdessä tekemistä, kun korona sallii!
- ♥ Jatko ryhmä ehdottomasti vauva vuoden päätyttyä!

Vauvaryhmän palautteita etätoiminnasta:

Etätapaamiset olivat tosi tärkeitä keväällä

Toivottavasti ehdin hetken seurata keskustelun alkua, koska aihe on hyvä ja tärkeä. Meillä on tänään neuvolaan meno, niin se voi vähän sekoittaa pakkaa... Kiitokset muuten noista lorutteluleikeistä. Ne ovat olleet ahkerassa käytössä. Liityimme myös siihen Sointupuu-muskariin. ❤️

Etävauvaryhmä keväällä oli meille niiiiiin tärkeää!! Oლისimme muuten olleet

Se toimi yllättävän hyvin, toki siihen mukaan lähteminen ja ihmisiin sitä kautta tutustuminen ei ollut niin helppoa.

Kiitos Annika! Olet huippu! <3 kaikki huomioonottava ja lämmin

Voisko noita zoom tapaamisia olla useammin, kuulumisten vaihto oli jotenkin paljon antoisampaa sitä kautta 🙌

En jotenkin osannutkaan siihen osallistua, ei tuntunut samanlaiselle kokeiluista huolimatta.

Se oli tärkeää, toki livenä tapahtuva toiminta oli paljon antoisampaa. Mutta etä oli sata kertaa parempi kuin ei mitään.

Palautteita poikkeusajan avoimesta toiminnasta:

Kesän toiminnasta (puistoilu ja retkipäivät):

Teidän ulkotoiminta oli ihana ihana ihana! Niitä pitäisi järjestää edelleenkin. Olisi mukavaa tavata toisia perheitä ulkona, tulisi lapsille samalla ulkoilu.

Oli niin ihanaa tulla tänne kun jäi niin hyvä mieli liikennepuistossa käynnistä, kun oli niin ihania ihmisiä siellä juttelemassa.

Kesän tapaamiset liikennepuistossa oli tosi mukavia, niitä toivoisin seuraavallekin kesälle. Retket ovat myös kivoja. (isä)

Nyt kun on loma, niin on mukavaa kun lapsille on täällä tekemistä.

Mukava löytää uusia kivoja paikkoja lisälmesta

Ihana tulla tänne kun oli tulikin valmiina.

Nämä retken on tosi kivoja, kun aamut kuluu sitten niin hvvin.

Muskari oli tosi ihana ja lapset jakoivat hienosti keskittyä. Kotona sitten laulettiin ja niitä koko ilta.

Harmittaa, kun emme tajunneet aikaisemmin miten kivoja nämä teidän puistotapaamiset ovat. Oltaisiin voitu käydä koko kesä näissä, kun ollaan oltu kotona. Nyt kyllä tullaan loppu kesä joka kerta mukaan.

Meille Ouluunkin pitäisi saada tällaista toimintaa.

Etäajan toimintavinkkauksista:

- ♥ Kiitos tästä. On jo kova ikävä teitä ja Perheentaloa. ❤️ (satutuokiovideon kommentti)
- ♥ Wow täähän on ihan huikea idea :D <3 (ilmapalloauto-vinkkauksen kommentti)
- ♥ Loistava idea meidän moottorihupsulle pojalle, kiitos! (automaalaus-vinkkauksen kommentti)
- ♥ Kiitos vinkistä, täällä leikit kovassa vauhdissa! (legot vesileikissä -vinkkauksen kommentti)

Etäajan perheiden videotapaamisista:

- ♥ Jännitti tulla, koska ei välttämättä tunne muita perheitä.
- ♥ Helpompi tulla, jos on lapsille innostavaa tekemistä. Kynnys matalampi.
- ♥ Helpompi olisi tulla jos olisi esim. vauvaryhmässä, jossa paljon tuttuja.
- ♥ Jospa ensikerralla olisi enempi porukkaa, ihana on teidän kanssa jutella!
- ♥ Oli kyllä mukava! Kivaa vaihtelua kyllä ja voisin osallistua jatkossakin :D

Nalleneuvola

Nalleneuvola on leikkiin perustuva lapsen kohtaamisen toimintamalli. Nalleneuvolaa on kehitetty yhdessä Savonian sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa. Toiminnan tarkoituksena on kohdata lapsi ja kuulla lapsen omia ajatuksia. Nallelta kysytään kuulumiset, mitataan pituus ja paino, tarkistetaan näkö ja kuulo ja kaikki merkitään Nalleneuvolakorttiin ihan niin kuin oikeassakin neuvolassa.

Perheentalojen toiminnoissa ollaan lähdetty kehittämään ja kokeilemaan lapsille tarkoitettuja palaute- ja arviointimenetelmiä. Ikähaitari on ollut 1-6 vuotta ja opiskelijoiden mukaan lapset ovat poikkeuksetta halunneet mielellään osallistua palautteen antamiseen. Pääasiassa suurin osa lapsista olleet kuitenkin varsin tyytyväisiä saamaansa palveluun 😊. Lapsia ohjataan jo pienestä kertomaan oma mielipiteensä ja huomaamaan, että hänen mielipiteensä on merkityksellinen. Lisäksi joillakin kerroilla myös vanhemmille on ollut tietoisukuja hyvästä ravinnosta ja liikunnasta.

Toimintaa on järjestetty vuoden aikana seuraavasti:

- 17.1.2020 Perhepäivähoitajan lapsiryhmä (Iisalmi) 5 lasta ja 1 aikuinen
- 5.2.2020 Partalan koulu (Iisalmi), eskariryhmä 6 lasta ja 1 aikuinen
- 7.2.2020 Päiväkoti Tuike (Iisalmi) 60 lasta ja 7 aikuista
- 13.10.2020 Iisalmen kirjasto 8 lasta ja 9 aikuista
- 15.10.2020 Iisalmen kirjasto 19 lasta ja 18 aikuista
- 16.10.2020 Sonkajärven kirjasto 18 lasta ja 17 aikuista
- 20.10.2020 Perhepäivähoitajien ryhmä (Iisalmi) 5 lasta + 1 aikuinen
- 11.11.2020 Päiväkoti Muksula (Vieremä) 7 lasta + 3 aikuista
- 12.11.2020 Päiväkoti Nuppula (Vieremä) 29 kävijää + 2 aikuista
- 30.11.2020 Perhekeskus Onni ja Ilona 2 lasta + 2 aikuista

- ♥ Nalleneuvoloita on järjestetty 10 kertaa ja nalleneuvoloihin on osallistunut yhteensä 159 lasta ja 61 aikuista
- ♥ yhteensä viisi sairaanhoitajaopiskelijaa on ollut vuorollaan nalleneuvolaohjaajana
- ♥ Kaikki opiskelijat ovat käyneet Perheentalo -yhteistyön vapaaehtoistoiminnan perehdytyksen ennen nalleneuvolajaksoa.

Käyntikerrat ja aukiolot avoimessa kohtaamispaikassa

Avoim kohtaamispaikka Onni ja Ilona	Aukiolot	Naiset	Miehet	lapset	Yhteensä	vapaaehtoiset	opiskelijat
Tammikuu	20	188	36	214	438	20	20
Helmikuu	20	246	53	211	508	29	20
Maaliskuu 12.3.2020 saakka	10	78	13	104	176	3	9
Huhtikuu - heinäkuu Onni ja Ilona avoin suljettu	0	0	0	0	0	0	0
Elokuu 10.8.2020 alkaen	12	38	5	50	79	1	0
Syyskuu	16	77	9	100	185	1	15
Lokakuu	15	73	11	93	185	4	2
Marraskuu	16	56	15	84	155	2	8
Joulukuu	14	39	12	55	111	2	6
Yhteensä	123	795	154	911	1837	62	80
Avoim toiminta liikennepuistossa ja retkillä 1.6.-31.7.	24	480	188	904	1572		
Yhteensä	147	1275	342	1815	3432	62	80

Käyntikerrat ja kokoontumiskerrat vertaisryhmissä

Vertaisryhmät	kok.kerrat	käyntikerrat			Yhteensä
Ryhmän nimi		naiset	miehet	lapset	
Vauvaryhmä Kuukkelit 6-12kk 1.1.-12.3.2020	10	111	6	108	225
Vauvaryhmä Joutsenet 0-6kk 1.1.-12.3.2020	9	66	0	70	136
Vauvaryhmä Joutsenet 0-6kk 1.6.-31.7.2020	8	75	2	79	156
Perheryhmä Pikkulinnut, kevät 2020	9	84	12	103	199
Perheryhmä Pikkulinnut, syksy 2020	19	125	29	183	337
Aamukahvit ja asiaa Onni ja Ilonassa 2020	4	44	6	50	100
Keskustelua lapsiperheiden pulmatilanteissa	2	16	1	19	36
Vauvaryhmä Pikkutikat 0-6kk, elokuusta alkaen	18	198	2	197	397
Vauvaryhmä Joutsenet 6-12kk	18	125	3	142	270
Monikkoryhmä Nepparit	7	6	0	12	18
Retkipäivät eri kohteisiin, syksy 2020	6	27	11	30	68
Keskustelua lapsiperheiden pulmatilanteissa	4	16	5	19	40
Iltapöällöt	24	122	57	212	391
Lapsi Mielessä-ryhmä	6	42	3	33	78
Imetyksen Tuki ry	2	3	0	2	5
Aikuisten askarteluillat	3	20	0	1	21
Erytislapsiperheiden lauantait	2	16	7	17	40
Yhteensä:	151	1096	144	1277	2517
Muu ryhmätoiminta					
Ryhmän nimi	kok.kerrat	Naiset	Miehet	lapset	Yhteensä
Naisten Kansvälinen kerto/SPR	6	194	30	69	293
Luetaan Yhdessä/SPR	24	176	0	56	232

Nukentekijät/Unicef	5	54	0	0	54
Perhehoitoliitto vertaisryhmä	3	21	5	1	27
Lapsiparkki/MLL	2	7	1	18	26
Lastenruokakurssi/Martat	2	11	2	6	19
Ryhmäneuvola/Y-S SOTE	6	57	28	0	85
Vauvakutsut/srk ja Perheentalo	2	21	3	1	25
Iisalmen Latu/syyskokous	1	10	5	0	15
Hallituksen kokous/MLL	1	10	0	3	13
Doulaillat/Y-S Ensi- ja turvakoti	2	8	1	3	18
Hallituksen kokous/Iisalmen Pela	1	7	1	0	8
Vapaaehtoisten koulutukset	3	29	1	0	30
Valomiekkapaja/Vauhti-hanke	1	7	5	12	26
Naisten Päivän tapahtuma/Iisalmen vapaa-aikatoimi	1	40	3	13	56
Yhteensä:	60	652	85	182	927
Nalleneuvola eri kunnissa/Savonia-amk	10	43	18	159	220

Etätoiminta koronasulun aikana 16.3. - 31.5.2021

Ryhmän nimi	Kok.kerrat	käyntikerrat			Yhteensä
Perheentalo Kotonasi		naiset	miehet	lapset	
Vauvaryhmä Kuukkelit 6-12kk Facebook	11	109	3	120	232
Vauvaryhmä Joutsenet 0-6kk Facebook	6	165	0	174	345
Perheiden videotapaaminen Zoom	5	9	0	13	22
Keskustelua lapsiperheiden pulmatilanteissa soittoaika	2	1	0	2	3
Aamukahvit ja asiaa etänä Zoom	1	5	0	5	10
Yhteensä:	25	289	3	314	612
Etätoiminta kesällä:					
Ryhmän nimi	Kok.kerrat	käyntikerrat			Yhteensä
		naiset	miehet	lapset	
Vauvaryhmä Joutsenet 0-6kk Facebook	6	3		3	6
Perheiden videotapaamiset	8	1	1	2	4
Yhteensä:	14	4	1	5	10

		tavoitetut henkilöt	reaktiot Facebookissa (tykkäämiset, jaot)	sitoutumiset	videoiden katselut	Instagram tykkääm
Facebook, IG ja nettisivut						
Toimintavinkkaukset perheille (FB,IG ja WWW)	19	11060	320	832	231	209
Teemalliset videot (FB)	3	3033	161	657	1827	
Yhteensä:	22	14093	481	1489	2058	209

5.3 Perhetupa Väkkärän avopalvelutoiminnat

Perhetupa Väkkärä on Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n toimipaikka. AVITUS - avopalvelutoiminnan kehittämishanke aloitti toukokuussa 2007 (RAY, nykyisin Ak -kohdennettu toiminta-avustus). Perheentalo -yhteistyön johtaja on kuulunut Perhetupa Väkkärän ohjausryhmään, joka on kokoontunut vuoden aikana neljä kertaa. Ohjausryhmän tavoitteena on koordinoida ja kehittää Perhetupa Väkkärän avopalvelu- ja Päiväryhmä Pampulan toimintaa. Lisäksi eri työmuodoille on koottu omat työryhmät. Perheentalo -yhteistyön johtaja tai koordinaattori on ollut mukana näissä työryhmissä.

Perhetupa Väkkärä muutti sitten uusiin tiloihin Savonkatu 13. Yhdistyksen toiminnasta on oma laajempi toimintakertomus: [linkki Erjalta](#).

5.3.1 Yökylätoiminta

” Todella hyvä kokemus, lapset olivat viihtyneet ja tunteneet olonsa turvalliseksi, se oli tärkeintä”

Yökylätoimintaa järjestettiin resurssien mukaan kuukausittain lapsiperheille, joilla ei ole mahdollista viedä lapsia esim. isovanhemmille. Yhtenä tavoitteena on perheiden jaksamisen tukeminen. Toiminta on kaikille yläsavolaisille perheille avointa, osa yökyliin tulleista lapsista ohjautui Ylä-Savon Soten sosiaalityöntekijöiden ja perhetyön kautta. Esitteitä Yökylätoiminnasta jaettiin seurakunnan tiloihin, sosiaalitoimeen, perhetyöhön, päiväkoteihin, neuvoloihin ja Perhekeskus Onni ja Ilonaan.

Yökylä alkoi perjantaina klo 17.00 ja päättyi lauantaina klo 14.00. Sisällöltään Yökylä pidettiin kodinomaisena ja tärkeää on, että Yökylässä on paljon kuuntelevia korvia, auttavia käsiä ja paljon aikuisen aikaa ja syliä tarjolla lapsille.

Työparityöskentely otettiin käyttöön Yökylässä. Avopalveluohjaaja ja Perheentalo-yhteistyön ohjaaja toimivat työparina kolmessa Yökylässä kauden aikana. Tämä mahdollistaa entistä suuremman osallistujamäärän sekä toimintojen turvallisen jakamisen lasten kiinnostuksen kohteiden mukaan, esimerkiksi niin, että osa porukasta ulkoilee toisten askarrellessa sisällä. Käytäntö tuo myös turvaa mm. mahdollisen sairastapauksen sattuessa. Lisäksi toiminnan ohjaamiseen osallistui yhdistyksen vapaaehtois-toimijoita sekä sosionomi (AMK) opiskelijoita. Vanhempien antamasta palautteesta ilmenee, että he kokevat yökylätoiminnan tärkeänä ja merkityksellisenä jaksamisensa ja arjen pyörittämisen kannalta. Monelle perheelle yökylä on ainoa yökyläilypaikka. Yökylässä oli kerrallaan 2-4 iältään 3-11-vuotiasta lasta ja 2-3 aikuista.

Vuoden aikana järjestettiin 5 yökylää, joissa oli yhteensä 23 käyntikertaa ja eri lapsia oli 16. Perheentalon työntekijä oli kolmessa yökylässä ohjaajana. Lisäksi oli 8 ohjaajapalaveria.

5.3.3 Doulatoiminta vauvaa odottavien perheiden tukena

Vapaaehtoiset Doulat

Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistyksen doulatoiminta on Ensi- ja turvakotien liiton koordinoima toimintamuoto ja sitä kehitetään Perheentalo –yhteistyön kanssa. Doulatoiminnan koordinaattorina toimii Perheentalo - yhteistyön koordinaattori. Vapaaehtoinen doula on synnyttäjän tukihenkilö, joka tukee äitiä ja perhettä vauvan odotuksessa ja synnytyksessä. Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n vapaaehtoiset doulat saavat koulutusta, vertaistukea sekä työnohjausta vapaaehtoistyössä toimimiseen. Doulalla on vaitiolovelvollisuus. Jos doula tulee mukaan synnytykseen Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistys perii kulukorvauksena 40 euroa/perhe.

Vapaaehtoista doulaa voi pyytää silloin, kun perheellä on esimerkiksi vaikea taloudellinen tilanne, synnyttäjä on alle 18-vuotias, turvapaikanhakija tai perheessä on vakava päihde- tai mielenterveyden ongelma tai jokin muu erityinen syy, esimerkiksi se, että alueella ei ole ammattidoulaa tarjolla. Doulan läsnäolo synnytyksessä lisää tutkimusten mukaan synnyttäjän turvallisuuden tunnetta ja auttaa sietämään paremmin synnytyskipuja. Doulan saa synnytykseen, vaikka isä tai muu tukihenkilö olisi mukana, tällöin tukea saavat sekä äiti että isä.

Doula tutustuu perheeseen ja masuvauvaan jo raskausaikana. Doula auttaa synnytykseen valmistautumisessa kuuntelemalla äidin toiveita ja ajatuksia edellisistä raskauksista ja synnytyksistä, toiveista tämänkertaiseen synnytykseen sekä muista mahdollisesti odottajaa mietityttävistä asioista. Doula voi tulla mukaan tutustumaan synnytyssairaalaan tai vaikkapa ultrakäynnille. Tapaamisista sovitaan aina yhdessä perheen tarpeen mukaan.

Läsnäolo ja äidin tukeminen ovat doulan tärkeimpiä tehtäviä synnytyksessä. Doula voi hieroa synnyttäjää, auttaa rentoutumaan, neuvoa hengitystekniikassa, muistuttaa äitiä tämän toiveista ja viestittää ne myös henkilökunnalle. Vauvan syntymän jälkeen doula tapaa vielä perhettä, jolloin voidaan käydä yhdessä läpi synnytyksen kulua ja siihen liittyviä tunteita. Synnytyksen jälkeisten tapaamisten jälkeen doulatukisuhde päättyy.

Doulatoiminnan prosessi

Doulauspyyntö voi tulla äitiysneuvolan tai muun yhteistyöverkoston kautta tai raskaana oleva voi olla suoraan yhteydessä Perheentalo –yhteistyön koordinaattoriin. Sopiva doula valitaan odottajan toiveita kuunnellen. Lisäksi nimetään aina myös varadoula. Doula sopii suoraan tapaamisista odottavan kanssa. Varadoula on mukana ainakin ensimmäisessä tapaamisessa. Myös työntekijä voi olla tarvittaessa mukana ensimmäisellä tapaamisella. Ennen synnytystä tapaamisia on yleensä kaksi tai kolme kertaa, mutta yhteistyö doulan kanssa voi alkaa missä vaiheessa raskautta vain. Tapaamiset voivat toteutua tuettavan kotona tai esimerkiksi yhdistyksen tiloissa.

Doula voi olla mukana synnytyksessä, mutta joskus ennen synnytystä annettu tuki on ollut riittävää. Joissain tilanteissa doulan tukea toivotaankin nimenomaan raskausaikaan, ei synnytykseen. Vauvan syntymän jälkeen doula tapaa perhettä yleensä yhden kerran, jolloin voidaan käydä läpi kokemuksia tukisuhteesta ja synnytyksestä. Tämän jälkeen doulaussuhde päättyy.

Doulasuhteita oli kolme kappaletta, joista kahdessa doula oli mukana synnytyksessä. Doulailtoja oli viisi kappaletta. Aktiivisia doulia oli vuonna 2020 kahdeksan ja kaksi doulaa hätävaralistalla. Doulauksesta perheet ovat antaneet hyvää palautetta. Erityisen tärkeäksi koettiin doulan läsnäolon tuoma turva ja doulan rauhallisuus.

Masuillat

Masuillat ovat vapaaehtoisten doulien odottaville äideille ja perheille järjestämiä iltoja, jo odotuksesta ja synnytykseen valmistautumisesta. Vuonna 2020 koronarajoitusten vuoksi illat suunnattiin äideille. Illoissa jaetaan kokemuksia odotukseen ja synnytykseen liittyvistä asioista ja tutustutaan erilaisiin rentoutus- ja hengitysharjoituksiin. Illoissa on paikalla myös työntekijä.

Viime vuonna paikalla oli joko Perheentalo -yhteistyön koordinaattori tai perheryhmätoiminta Pampulan ohjaaja. Vuonna 2020 Masuilloja järjestettiin kolme kertaa. Masuilloista on saatu paljon hyvää palautetta ja ne ovat löytäneet paikansa osana doulatoimintaa ja odottaville äideille tarjottuja palveluita. Syyskaudella Masuillat siirtyivät Perhetupa Väkkärän uusiin tiloihin.

Oletko raskaana? Tule mukaan
Masuilloihin

Vauvan odotus herättää paljon ajatuksia ja tuleva synnytys usein mietityttää. Raskaana olevat äidit ovat tervetulleita Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen vapaaehtoisten doulien, raskauden- ja synnytyksen tukihenkilöiden, vetämiin Masuilloihin. Illoissa jaetaan kokemuksia odotukseen ja synnytykseen liittyvistä asioista ja tutustutaan erilaisiin rentoutus- ja hengitysharjoituksiin, jotka voivat helpottaa synnytyksen kulkua.
Syksyn Masuillat ovat

T0 24.9., ja T1 3.11. klo 18-19.30

Perhetupa Väkkärä
Savonkatu 13, Iisalmi

Lisätietoja:
Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen päiväryhmätoiminnan ohjaaja Riitta Kauhanen p. 044 9776385,
riitta.kauhanen@ylsasavonensijaturvakoti.fi
Perheentalo -yhteistyön koordinaattori Sirkku Nevalainen p. 040 192 0112, sirkku.nevalainen@perheentalo.fi

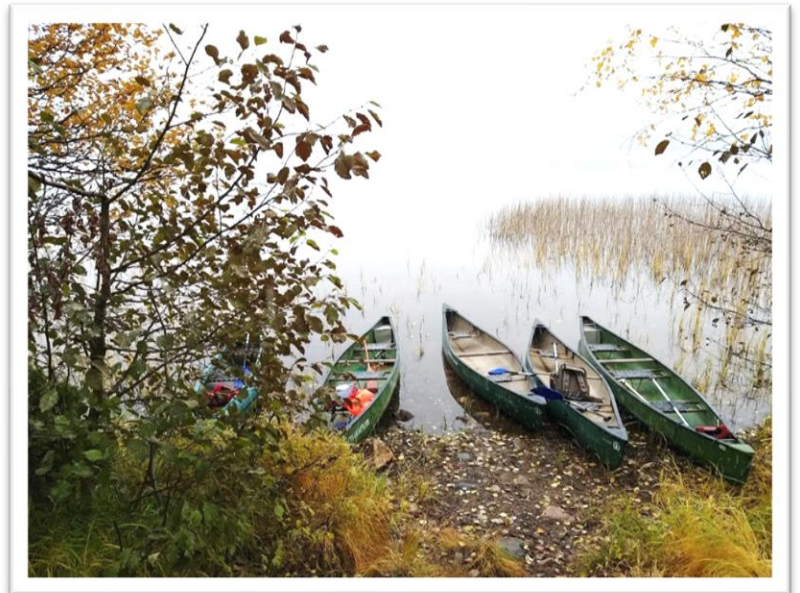
Perheleirit

5.4 LUONTOPERHELEIRI

Luontoperheleiri pidettiin Metsäkartanon upeissa puitteissa 4-6.9.2020. Mukana oli neljä perhettä neljä naista, kolme miestä sekä kahdeksan lasta. Leiriä tarjottiin ensisijaisesti Pelastakaa Lapset ry:n tukihenkilötoiminnan jonottaville perheille sekä tukihenkilötoiminnassa mukana oleville perheille.

Perheleiri pidetään yhteistyössä Metsäkartanon Voimaa vanhemmuuteen -hankkeen kanssa. Leirin tavoitteena oli tarjota perheille hengähdyshetki arjen keskellä ja mukavaa tekemistä koko perheellä lähellä luontoa. Viikonlopun aikan käytiin melomassa, leipomassa karjalanpiirakoita, kokeilemassa kiipeilyä, ihmettelemässä luonnon ihmeitä turvekammilla ja istumassa nuotion äärellä. Vaikka leirillä ohjelmaa olikin runsaasti, myös rauhoittumiseen jäi aikaa. Valmista ruokailua arvostettiin. Perheleirillä oli mukana koordinaattori sekä Pelastakaa Lapset ry:n ennaltaehkäisevän työn koordinaattori Mervi Hakkarainen.

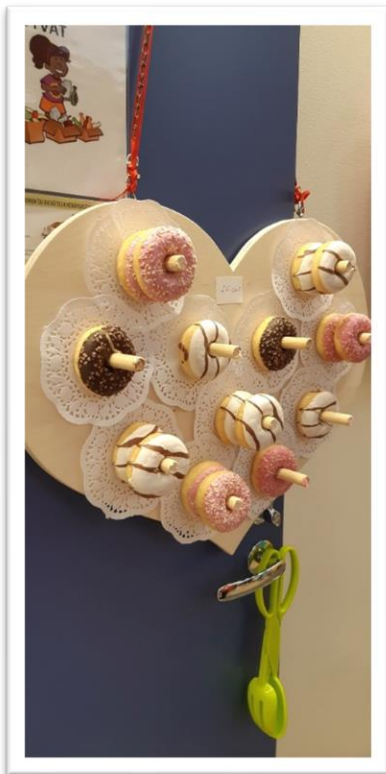

5.5 Varhainen Perheohjaus

Perheohjaus on palveluohjausta. Perheohjauksessa pyritään toimimaan mahdollisimman lähellä perheitä. Ajatuksena on mahdollisimman helppoa ottaa yhteyttä työntekijään ja yhdessä miettiä ja keskustella perheen tilanteesta. Työntekijöillä on omat toimistot Perhekeskus Onni ja Ilonan yhteydessä, joten kohtaamiset ja kahdenkeskiset tuokiot syntyvät kuin itsestään. Keskusteluhetket vaativat työntekijältä ammattimaista tietoisuutta ja ymmärrystä perheen nykyhetkestä. Samalla työntekijöiden roolit lapsiperheiden varhaisen puuttumisen ja kynnyksättömän työn asiantuntijoina ovat vahvistuneet.

5.6 Tapahtumat

Ystävyyden POPUP -kahvila maahanmuuttajaperheille järjestettiin SPR:n Iisalmen osaston vapaaehtoisten järjestämänä Perhekeskus Onni ja Ilonassa 15.2.2020. Tilaisuuteen osallistui noin 200 henkilöä.

Punainen Risti
Röda Korset

Tervetuloa mukaan torjumaan yksinäisyyttä

YSTÄVYYDEN POP UP -KAHVILA LA 15.2.

PERHEKESKUS ONNI JA ILONASSA LA 15.2. KLO 11-14
POHJOLANKATU 6 L 6, IISALMI (CITY-KÄYTÄVÄ)

Tule nauttimaan päiväkahvit ja leivonnaisia monesta eri maista. Leivonnaisia voi myös ostaa mukaan. Samalla voi tutustua Punaisen Ristin Iisalmen osaston ja Perheentalo -yhteistyön toimintaan ja halutessaan ilmoittautua mukaan vapaaehtoiseksi

Lisätietoja: Riitta Topellus p. 040 054 0041, Sinikka Roth p. 040 743 1773

6 VAPAAEHTOIS- JA KANSALAISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Perheentalo –yhteistyön vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan kehittäminen ja koordinointi on tärkein järjestöjen toimintaedellytysten turvaamisen elementti. Vuosien aikana on muotoutunut hyväksi koettu rakenne ja rytmi virkistys- ja koulutustapahtumista, jotka on tarkoitettu kaikille Perheentalo – yhteistyön vapaaehtoisille, hallitusten jäsenille ja työntekijöille.

Vapaaehtoistoiminnan luonteelle on ominaista, että vapaaehtoisissa on vaihtuvuutta. Vuonna 2020 toiminaan tuli mukaan 21 uutta vapaaehtoista ja toiminnassa on mukana 128 vapaaehtoista, joista 117 naista ja 11 miestä (110 hlö 18-65 v ja 18 hlö yli 65 vuotiaita.) Tämän lisäksi teemme arvokasta oppilaistoyhteistyötä mm. Yökylätoiminnan ja Nalleneuvolan kanssa. Opiskelijoita vuonna 2020 oli mukana toiminnassa 13, joista 11 naista ja 2 miestä.

Vapaaehtoistoiminnan muodot

Perheentalo -yhteistyön monet toiminnot perustuvat ammatillisesti ohjattuun vapaaehtoistoimintaan. Vuoden aikana on ollut vapaaehtoisia esimerkiksi

- ♥ Onni ja Ilonan vauva- ja perheryhmissä, vapaaehtoisena Vauvattajana vauvaryhmässä
- ♥ MLL:n Iltaperhekahvila Iltapäöissä
- ♥ Mummona tai ukkina Mummolassa
- ♥ Vertaisena eroauttajana
- ♥ Yhdistystoiminnassa (hallitustyöskentely)
- ♥ Messuilla esittelijänä
- ♥ Vauvaihastelijana
- ♥ Villasukkien kutojana
- ♥ Käytännön apuna Onni ja Ilonassa
- ♥ Vapaaehtoisena yökylätoiminnassa
- ♥ Tukihenkilönä tai sporttikummina lapsiperheessä
- ♥ Perhetupa Väkkärän lauantaissa
- ♥ Aikuisten askarteluillan ohjaajana
- ♥ Tapahtumien järjestämisessä
- ♥ Pop up -vapaaehtoisena huonekalujen kokoamisessa, joulukuusten lahjoittajana

Kiinnostaisiko sinua tulla mukaan johonkin näistä toiminnoista?

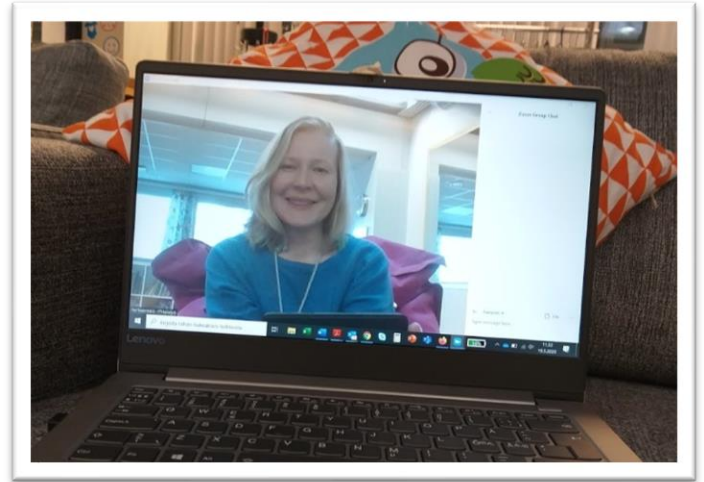
Iltaohjaajaksi 	Vertaisryhmäohjaajaksi 	Perheleirit 	Tapahtumien ja messuille toimijaksi 	Perhekahvilaohjaajaksi 	Kirpputorivastaavaksi
Nalleneuvola 	Aamupalaa ja asiaa 	Kansainvälinen kerho 	Yökyläohjaajaksi tai kokiksi 	Eroneuvotoiminta 	Tukihenkilöt
Perheentalo -yhteistyö 	Vapaaehtoiset Doulat 	Lahjoitusvillasukkien kutojaksi 	Some-vapaaehtoiseksi 	Tukihenkilöksi lapsiperheeseen 	Lastentarvikevuokraus

Perheentalo –yhteistyön yhdistyksissä toimii noin 175 vapaaehtoista ja opiskelijaa

Vapaaehtoisten koulutus- ja virkistysillat

Koordinaattori vastaa vapaaehtoisten rekrytoinnista, virkistys- ja koulutuksilloista sekä yhteydenpidosta vapaaehtoisiin. Järjestimme kolme eri yhden illan kestäväää perehdytysiltaa uusille vapaaehtoisille. Iltoja markkinoitiin sosiaalisessa mediassa, Perheentalon nettisivuilla, Onni ja Ilonassa, kaupungin valotauluissa sekä ilmoitustaulu mainoksilla. Yksi perehdytysistä pidettiin etäyhteyksillä. Tämän lisäksi perehdytettiin neljä opiskelijaa erikseen sovittuna aikana. Yhteensä perehdytyksiin osallistui 20 henkilöä. Perehdytysilloissa on ollut mukana Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen avopalveluohjaaja.

Vapaaehtoisille tarjotaan säännöllisin väliajoin virkistys- ja koulutusiltoja. Iltojen sisällöissä otetaan huomioon koulutustarpeet ja vapaaehtoisten toiveet. Virkistysilloissa tärkeässä roolissa on myös vertaisuus ja toisten vapaaehtoisten kohtaaminen. Päädyimme koronan takia järjestämään lähinnä ulkona tapahtuvaa toimintaa ja huolehdimme turvaväleistä ja hygieniaohjeistuksista.

Vapaaehtoisten kädentaitoilta 25.2. Taiteilimme yhdessä makramee amppelit. Innokkaat käsityöntekijät uppoutuivat solmujen tekoon Onni ja Ilonassa. Iltaan osallistui 5 vapaaehtoista ja 2 työntekijää.

Vapaaehtoisten juttutupa etäyhteyksin 14.5. Kohtaamisia ja jutustelua Zoom etäyhteyksillä. Iltaan osallistui 4 vapaaehtoista, 1 työntekijä ja 1 yhteistyökumppani Pelastakaa Lapsista.

Vapaaehtoisten kriisivalmiustyöpaja 20.5. Pelastakaa Lapset ry:n Anna Mikkola sekä Iisalmen Vapen Seppo Määttä koulutti vapaaehtoisia kriisivalmiudesta sekä lapsiystävällisestä tilasta. Iltaan osallistui 6 vapaaehtoista, 1 työntekijä ja 1 yhteistyökumppani Pelastakaa Lapsista.

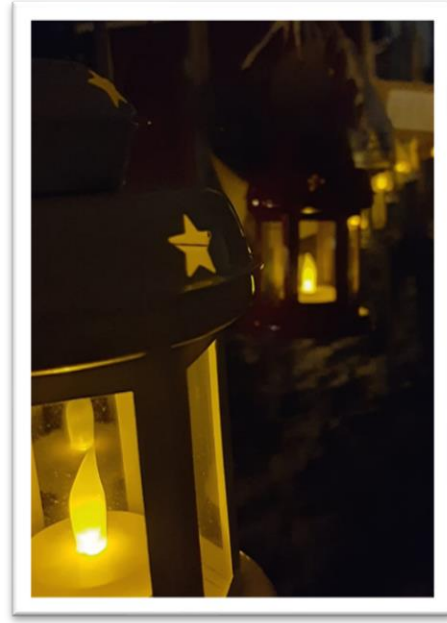
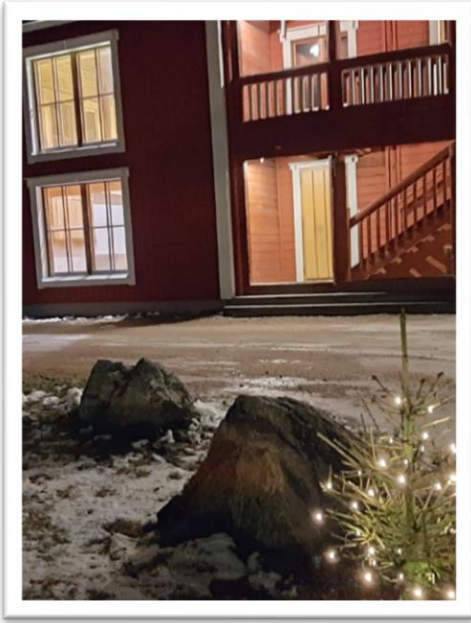
Vapaaehtoisen auttajan hyvinvointi 28.5. Ilta oman jaksamisen vahvistamisesta sekä stressin määrän ja ominen selviytymiskeinojen tasapainosta kertomassa oli perheterapeutti, työnohjaaja, psykoterapeutti Pirjo Niemi-Järvinen Pelastakaa Lapset ry:stä. Iltaan osallistui 6 vapaaehtoista, 1 työntekijä ja 1 yhteistyökumppani Pelastakaa Lapsista

Vapaaehtoisten virkistysilta Tuomirannassa 19.8. Saunomista perhekunnittain, mukavaa yhteistä ohjelmaa, herkullista kesäistä tarjoilua. Lämmin kesäilta ja ilta-aurinko paistamassa rantaan. Mitäpä muuta onnistuneeseen iltaan tarvittaisikaan. Paljon palautetta siitä kuinka ihana oli taas nähdä ihmisiä. Iltaan osallistui 9 vapaaehtoista ja kolme työntekijää.

Vapaaehtoisten liikuntailta 5.11. Ohjattua liikuntaa Paloisvuoren portaissa sekä tunnelmallista yhdessäoloa ja pientä tarjoilua Paloisvuoren kotialaavulla. Hyvää palautetta annettiin sekä tunnelmasta että ammattitaitoisesta liikunnanohjauksesta. Ohjaajana oli Liikuntakeskus Liikkeen Laila Kämäräinen. Haulukkaat saivat myös taukojumppavideoita WhatsApp -viesteillä loppuvuoden ajan. Kaikki osallistujat

tarttuivat tähän mahdollisuuteen. Iltaan osallistui 8 vapaaehtoista, 2 työntekijää ja 1 yhteistyökumppani Pelastakaa Lapsista.

Visailua ja jutustelua 19.11. Vapaaehtoisten ilta etäyhteyksillä. Kuulumisten vaihtoa, jutustelua sekä visaisia tietokilpailukysymyksiä. Tarjoilut kuuluvat tärkeänä osana vapaaehtoisten iltaan. Tällä kertaa toimitimme tarjoilut vapaaehtoisille kotiin. Tätä arvostettiin kovin ja se toi tunnelmaa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Napostelimme samanlaisia herkkuja kukin tahoillamme. Iltaan osallistui 6 vapaaehtoista ja 2 työntekijää.

Vapaaehtoisten, työntekijöiden ja ohjausryhmä jäsenten joulun ilta 10.12. Koljonvirran kartanon pihapiirissä. Illassa oli tarjolla joulupuuroa ja pipareita. Yhdessä oloa, yhteislaulua ja leikkejä sekä pienet joululyhdyt arvokkaille valonkantajillemme, vapaaehtoisillemme. 12 vapaaehtoista ja 5 työntekijää. ”Lämmin kiitos ja etähalaus maukkaasta ja raikkaan tunnelmallisesta joulujuhlasta. Oli hienoa saada olla mukana.” - *Vapaaehtoinen*

Joulupuu keräyksen lahjojen jakaminen 16.12.-17.12. Iisalmen nuorkauppakamari on organisoinut Joulupuukeräystä jo 13 vuotta. Perheentalo -yhteistyö oli jakamassa lahjoja nyt toista vuotta peräkkäin. neljä vapaaehtoista ja yksi työntekijä olivat kahtena päivänä jakamassa lahjoja vähävaraisille perheille. Muka oli 4 vapaaehtoista, 1 työntekijä ja 1 yhteistyökumppani Päiväkeskus Pysäkiltä.

Vireää vapaaehtoistoimintaa -verkosto

Vireää vapaaehtoistoimintaa -verkosto (Virva) on Iisalmessa vuonna 2016 perustettu verkosto, jonka tavoitteena on tehdä näkyväksi alueen vapaaehtoistoimintaa. Virva verkosto kokoontuu noin 6-8 kertaa vuodessa. Verkoston aktiiviset toimijat 2020 olivat Ilvola-Säätiö, Iisalmen seurakunta, Iisalmen Nuorison Tuki ry (Intry), Eläkelitto, Iisalmen yhdistys, Nuorten Palvelu ry, Perheentalo – yhteistyö, Pysäkki ry, Pohjois-Savon Muisti ry, Pohjois-Savon Keliakiayhdistys ry, Savonetti ry, Savon mielenterveysomaiset - FinFami ry, SPR Iisalmi ja Sonkajärvi.

Virvan facebookista löytyy ajankohtaisia uutisia vapaaehtoistoiminnasta sekä Virva- verkoston tulevista koulutuksista ja tapahtumista, joissa verkosto on mukana

<https://www.facebook.com/virvaiisalmi/> . Virva kuuluu Kansalaisareenan valtakunnalliseen Valikkoverkoston <http://www.kansalaisareena.fi/tietoa-meista/valikkoverkosto/>

Virva -verkosto järjesti yhteisen tapahtuman vapaaehtoisten päivän esiin nostamiseksi ja vapaaehtoisen kiittämiseksi 3.12.2020 Kohdataan toisemme tapahtuman Yhdistystalo Vakan edustalla Pohjolan kadun varrella.

7 Muut yhteistyötahot ja verkostot

Koko hanke perustuu kolmen lastensuojelujärjestön paikallisyhdistysten kumppanuuden lisäksi yhteistyöhön ja vankkaan verkostoitumiseen kaikkien lasten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tai niiden elinoloja tukevien tahojen kanssa.

7.1 Perhevalmennusryhmä

Perhevalmennusryhmä on monialainentyöryhmä, johon kuuluu työntekijöitä äitiys- ja lastenneuvolasta, perheneuvolasta, sosiaalitoimesta, varhaiskasvatuksesta, seurakunnan lapsityöstä sekä kolmannen sektorin edustajat Perheen talo- yhteistyöstä. Perheen talo –yhteistyö vastaa Vauvakutsuista odottaville perheille lisälmen seurakunnan lapsityön kanssa. Vauvakutsuja pidettiin vuoden aikana 3 kertaa ja niihin osallistui 35 henkilöä.

Ryhmäneuvolat korvaavat aiemmat perhevalmennuskerrat ennen synnytystä lukuun ottamatta synnytysvalmennuskäyntiä Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Syksystä 2011 lähtien perhevalmennukset on pidetty pääsääntöisesti Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Ryhmäneuvoloissa on Perheentalo - yhteistyön toiminnanohjaaja käynyt kertomassa vauvaperheille tarkoitetuista vertaisryhmistä. Perhevalmennuksia pidettiin yhteensä 8 kertaa. Perhevalmennustyöryhmä on kokoontunut vuoden aikana kaksi kertaa etäyhteyksillä.

7.2 Yhteistyö Savon Vammaisasuntosäätiön (SAVAS) LASTU-hankkeen kanssa

Järjestöjen perustamat Perheentalot tarjoavat matalan kynnyksen palveluita kaikille lapsiperheille. Perheentalojen tavoitteena on saada vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheet osallistumaan – niin kantasuomalaiset kuin maahanmuuttajataustaiset perheet. Nämä perheet jäävät usein Perheentalon kaltaisen ennaltaehkäisevän toiminnan ulkopuolelle, minkä vuoksi korjaavien palvelujen tarve kasvaa.

Lastu – Vammaisten lasten perheiden tukimallit -levittämishanke 2016 – 2019 edisti vammaisten lasten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden hyvinvointia ja osallisuutta. Hanke toimi 2019 lisälmen, Siilinjärven ja Varkauden Perheentaloilla levittäen Kuopion Perheentalon hyviä käytäntöjä, jotka on koottu Kaikkien perheiden kohtaamispaikka -sivuille.

Hankkeessa työskenteli toukokuun loppuun saakka Maarit Mykkänen sekä elokuusta vuoden 2020 tammikuun loppuun Ritva Lehtovaara. Hankkeen aikana tuotettiin Ihana Aistisalkku -materiaaliopas välineineen sekä ohjeita erilaisten toimintatuokioiden ohjaamiseen

<http://www.savas.fi/userfiles/file/lastu/Tuokio-opas.pdf> .

7.3 VAUHTI -hanke yhteistyö TATU ry:n kanssa

6.5. Erityislapsiperheiden etätreffit

Yhdessä Iisalmen Perheentalon kanssa pidettiin erityislapsiperheille etätreffit. Osallistujat saivat tietoa VAUHTI!-hankkeesta

17.7. Ulkoilutreffit- Peltosalmen lähiliikunta alueella

Alueella oli kuvasuunnistusta ja sai kokeilla eri peli mm. sokkopalloa

4.9 Iisalmen Perheentalon avoin leikkiperjantai

VAUHTI!- hanke oli markkinoimassa toimintaa ja tutustumassa Perheentalon tiloihin.

14.12 Perheily, valomiekkapaja

VAUHTI!-hanke kävi markkinoimassa tulevia Perheily tapahtumia. Tutustuttiin perheisiin ja tehtiin hienoja valomiekkoja

7.4 Ylä-Savon MUKANA -verkosto

Verkosto on koottu loppuvuodesta ja siinä on mukana iso joukko eri toimijoita. Tavoitteena on on kuulla pitkäaikaissairaiden ja vammaisten lasten/nuorten sekä perheiden ääntä ja edistää vertaistukitoimintaa.

- Nostaa esiin pitkäaikaissairaiden ja vammaisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä ajankoh-
taisia arjessa selviytymiseen liittyviä kysymyksiä.
- Vahvistaa pitkäaikaissairaiden/vammaisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä itsenäistä suo-
riutumista ja tasavertaista osallisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä syrjäytymiseen johtavaa kehitystä
- Nostaa esiin hyviä käytäntöjä ja kehittämisen kohteita ja edistää palveluiden ja innovaatioiden syn-
tymistä ja leviämistä.
- Edistää toimijoiden välistä vuoropuhelua.

MITEN?

Saatetaan yhteen järjestöjen ja yhdistysten alueellisia toimijoita ja mahdollistetaan kansalaistoimintaa ja yhteistyötä paikallistasolla.

- Kootaan verkoston kautta saatua tietoa ja välitetään tietoa eteenpäin tarpeen mukaan.
- Verkos-
toidutaan ja edistetään yhdistysten/järjestöjen yhteistyötä kolmannen sektorin tukimuotojen tuottamisessa perheille.
- Kehitetään ja levitetään hyviä käytäntöjä sekä toimintamalleja kuten palveluohjaus ja vertaistuki osana hoito- ja palveluketjua.
- Osallistutaan ja vaikutetaan koulutusten ja työkokousten suunnitteluun ja järjestämiseen pitkäaikais-
sairaita/vammaisia lapsia ja nuoria ja heidän perheitään koskevien teemojen

7.5 Yhteistyö Marttojen kanssa

Marttaliitto ry, Pohjois-Savon Martat ry, Perheentalo yhteistyö ja Ylä-Savon sote ovat sopineet yhteistyöstä Lapsiperheiden arjen tukeminen – toiminnassa. Pikkulapsiperheiden arkea tuetaan ja hyvinvointia vahvistetaan kotitalousneuvonnan avulla.

Vuoden aikana järjestettiin Marttojen Lapsiperheiden arjen tukeminen -hankkeen kanssa kaksi vauvanruokakurssia perheille. Osallistujia oli 16 eri henkilöä. Toteutuksesta vastasivat Martat ja Perheentalo -yhteistyön työntekijät.

7.6 Saturyhmä

Saturyhmä on monitoimijainen ryhmä, jonka idea on tullut perheneuvolasta. Saturyhmä aloitti Anna Aikaa Lapselle –kirjakampanjan vuonna 2012. Ajatuksena on lisätä lorujen ja satujen käyttöä lasten kasvatuksessa. Saturyhmä on koonnut lorupussit, jotka jaetaan jokaiselle syntyvällä pienokaiselle (200 kpl). Lorupussiin teki jokainen toimijataho oman lorun ja tervehdyksensä uusille vauvaperheille. Lorusseja jaettiin lastenneuvolan terveydenhoitajien kotikäynneillä.

7.7 Vauvaverkko

Vauvaverkko kokoaa yhteen lisäalassa raskaana olevien ja vauvaikäisten lasten kanssa toimivia työntekijöiden vauvaperheiden ammatillista turvaverkostoa. Samalla kaikilla on ollut mahdollisuus esitellä omaa toimintaansa ja kuulla ajankohtaisia asioita muilta. Vauvaverkko on kokoontunut kaksi kertaa vuoden aikana.

7.8 Savonia -yhteistyö ja muut oppilaitokset

Yhteistyö Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa on ollut tiivistä ja suunnitelmallista. Yhteistyöpala-
vereja pidetään kaksi kertaa vuodessa, joissa tarkennetaan yhteiset toiminnat ja tavoitteet. Palave-
reissa on mukana kaikki sosiaalialan ja hoitotyön lapsi- ja perhetyön koulutuksesta vastaavat opetta-
jat. Lisäksi Perheentalo -yhteistyön johtaja on kuulunut Savonia sosiaalialan neuvottelukuntaan työ-
elämän edustaja. Neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa vuoden aikana.

Perheen talo -yhteistyö on mahdollistanut opiskelijoille työelämään tutustumista lastensuojelujär-
jestöjen näkökulmasta ja toimintaan on saatu lisäresursseja. Yksi opettaja on nimetty Perheen talo –
yhteistyön ohjausryhmään. Perheen talo –yhteistyön toiminnoissa 2020 on ollut 21 opiskelijaa.

8 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Perheentalo –yhteistyön toiminnoista, tapahtumista ja yhteistyöstä on tiedotettu paikallislehdissä (Iisalmen Sanomat, Töllötin), perhe- ja lastenneuvolassa, perheille suoraan, omien ja yhdistysten nettisivujen kautta, yleisillä (kaupat, kirjasto) ilmoitus- ja valotauluilla, oppilaitosten ilmoitustauluilla ja ev.lut.seurakunnan kautta sekä eri some-kanavien kautta.

- Viestintäsuunnitelma sisäiseen tiedottamiseen on tehty puoleksi vuodeksi kerrallaan. Tämä on selkeyttänyt työtehtäviä ja lisännyt työhyvinvointia.
- Yhteensä mediaosumia on ollut vuoden aikana 35.
- Koronan takia sosiaalisen median käyttö lisääntyi huomattavasti ja perheet hakevat tietoa enemmän ja enemmän sosiaalisen median kautta.
- Perheentalo on Facebookissa, jossa sillä oli 1207 seuraajaa vuoden lopussa ja Twitterissä 440 ja Instagramissa 645 seuraajaa.
- Tiedottamiseen ja markkinointiin on otettu käyttöön kaikissa Perheentaloissa toiminnan saavutettavuuden lisäämiseksi kansainväliset värikoodit viikko-ohjelmissa.

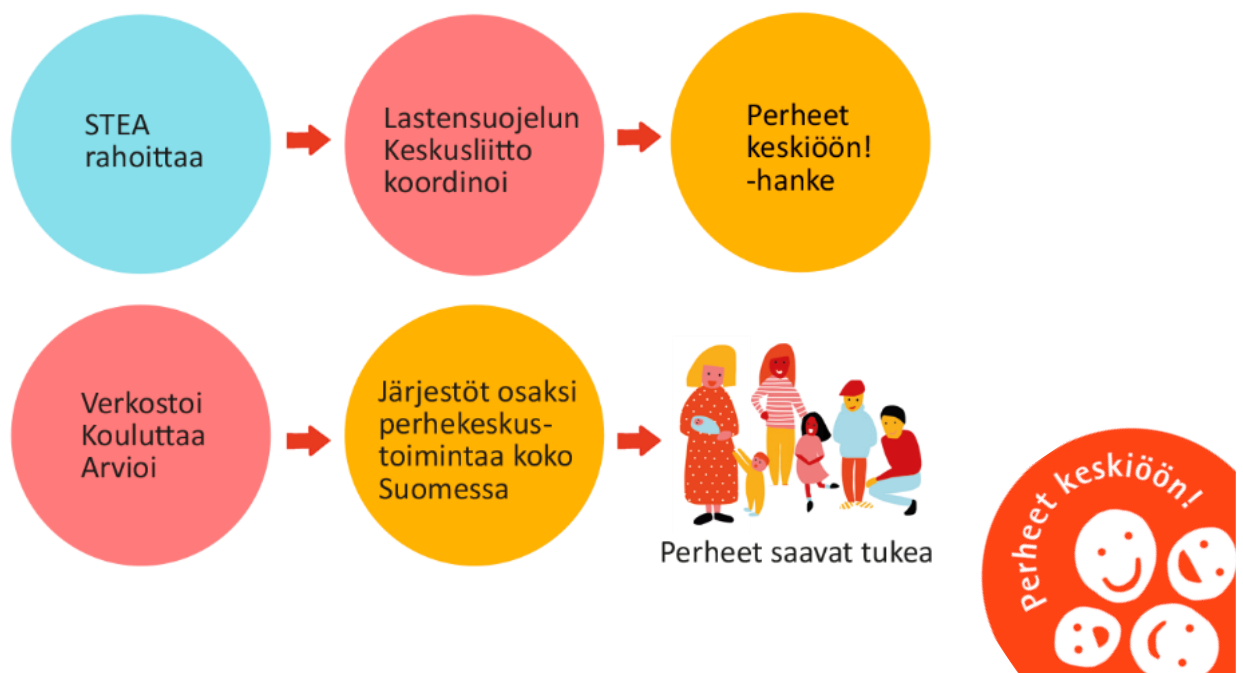
Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämisen- ja koordinaatiohanke 2018–2021

Perheet keskiöön! on STEAn rahoittama, 79 järjestön yhteinen hanke, jonka tavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama toiminta, tuki ja palvelut osaksi perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella. Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi hanketta kolmen koordinaattorin voimin. Järjestöjen kiinnittymistä perhekeskustoimintaan tuetaan valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti mm. verkostoimisen, osaamisen vahvistamisen ja arvioinnin kehittämisen keinoin.

Hankkeessa toimii 6 osa-aikaista (50%) järjestöagenttia kuudessa maakunnassa: Lapissa, Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa, Päijät-Hämeessä, Pääkaupunkiseudulla, Uudellamaalla sekä Varsinais-Suomessa. Järjestöagentit koordinoivat oman alueensa yhteistyötä. He varmistavat, että järjestöt ovat mukana paikallisissa ja maakunnallisissa perhekeskusrakenteissa, ja että järjestöjen osaaminen ja toiminnan sisällöt tulevat osaksi perhekeskustoimintaa. Perhekeskustoiminnan kehittämisessä ja muutosprosessissa perheet ovat keskeisessä asemassa.

Perheet – lapset, nuoret ja vanhemmat – ovat mukana suunnittelemassa, toteuttamassa, arvioimassa ja kehittämässä järjestöjen perhekeskustoimintaa.

Hankkeen aikana tarkastellaan keinoja koota tietoa yhteen tarkoituksenmukaisesti ja valtakunnallisesti, yhteistyössä Lape-muutosohjelman ja NGO-digi-hankkeen kanssa.

Perheet Keskiöön järjestöagentin toiminta 2020

Pohjois-Savon Tulevaisuuden POSOTE20-hanke

Järjestöagentti on ollut Tulevaisuuden SOTE-keskus-hankkeen suunnittelutyöryhmässä järjestöjen edustajana. Keväällä 2020 alkaneen POSOTE20-hankkeen LAPE -asiantuntijan ja järjestö/osallisuuskoordinaattorin ja järjestöagentin välinen yhteistyö on ollut säännöllistä ja suunnitelmallista. Muutosagentti oli koonnut jo LAPE -muutosohjelman aikana perhekeskusyhdyshenkilöiden verkoston, jossa järjestöagentti on ollut yhtenä jäsenenä. Yhdessä ollaan innostettu kuntia kokoamaan perheiden avointen kohtaamispaikkojen verkostoja sekä konsultoitu aloittamaan toimintaa omassa kunnassa.

- järjestöagentti on jatkanut kuntien ja järjestöjen kanssa työskentelyä, joka koskee avointen kohtaamispaikkojen verkostoitumista ja tunnistamista yhdeksi kokonaisuudeksi.

10.2.	Kuopion Perheentalon ohjausryhmän kokous, teams-yhteys
17.2.	Siilinjärven Perheentalon ohjausryhmän kokous
12.3.	Yhteistyöpalaveri -kohtaamispaikkaverkoston muodostaminen, SavoGrow, Rautalampi
24.4.	Varkauden Perheentalon ohjausryhmän kokous, team-yhteys
25.5.	Siilinjärven Perheentalo ohjausryhmän kokous
25.8.	Pielaveden kunnan lape-työryhmän vieraana: kohtaamispaikkatoiminnan käynnistäminen
17.9.	Joroisten kunnan LAPE-työryhmän vieraana:kohtaamispaikkaverkoston kokoaminen ja toimin
21.10.	Kiuruveden kohtaamispaikkaverkoston tapaaminen yhdessä hyvinvointikoordinaattorin kanssa
27.10.	Vieremän kohtaamispaikkaverkoston tapaaminen yhdessä hyvinvointikoordinaattorin kanssa
28.10.	Sonkajärven kohtaamispaikkaverkoston tapaaminen yhdessä hyvinvointikoordinaattorin kanssa
4.8.	Tulevaisuuden sote-keskus kiertue Ylä-Savon sotealueen kunnissa, Kiuruvesi
5.8.	Tulevaisuuden sote-keskus kiertue Ylä-Savon sotealueen kunnissa, Vieremä
6.8.	Tulevaisuuden sote-keskus kiertue Ylä-Savon sotealueen kunnissa, Iisalmi
7.8.	Tulevaisuuden sote-keskus kiertue Ylä-Savon sotealueen kunnissa, Sonkajärvi
11.12.	Varkauden Perheentalon syyskatsaus ja kurkistus kevääseen

LAPSEN KENGISSÄ RY
VARKAUDEN PERHEENTALO

Siilinjärven
PERHEENTALO

Perheentalojen yhteisölliset kehittämispäivät

Pohjois-Savossa toimii neljä Perheentaloa, Kuopiossa, Siilinjärvellä, Varkaudessa ja Iisalmissa sekä lisäksi Joensuussa. Toimintakriteerit ja periaatteet ovat yhteneväiset kaikissa Perheentaloissa kuin perhekeskustoimintamallin mukaisissa kohtaamispaikoissa: **nähdään lapsi ja perhe keskiössä, saatavuus ja esteettömyys, sosiaalisuus, asiantuntijuus ja osallisuus.** Järjestöagentti on pystynyt hyödyntämään Perheentaloissa tehtyä kehittämistyötä kohtaamispaikkaverkoston kehittämisessä.

Perheentalojen työntekijät kokoontuvat säännöllisesti neljä kertaa vuodessa kehittämispäiville vaihtamaan kuulumisia ja hyviksi todettuja käytäntöjä. Koronan takia kokoontumisia oli muutama enemmän. Parastaminen on sallittua!

20.1.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen päivä, Joensuu
20.3.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen -verkoston ylimääräinen koronakokous
1.4.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen -verkosto, teams-kokous
21.4.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen -verkosto, Zoom-kokous
4.5.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen päivä teams-yhteydellä, 12 osallistujaa
12.5.	Koronakesän Perheentalojen toimintakatsaus alueittain Pohjois-Savossa
19.5.	Perheentalojen kesäajan toiminnot katsaus
31.8.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen päivä Kuopiossa, hybridi-kokous,
2.11.	Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen päivä, hybridi-kokous Siilinjärven Perheentalolla
13.5.	Perheiden osallistaminen perhekeskus-kehittämisessä, Osallisuusviikon ideointia yhdessä

Kohtaamisia perhekeskuksissa -koulutuskokonaisuudet

Perheet keskiöön! -hanke tarjoaa koulutusta kaikille lapsiperheiden parissa toimiville mm. opetuksen ja varhaiskasvatuksen, terveys- ja sosiaalitoimen henkilöstölle sekä järjestöjen ja seurakuntien toimijoille. Kouluttajina toimii järjestöjen ammattilaiset ja kokemusasiantuntijat. Koulutukset ovat hyvä mahdollisuus paikallisille toimijoille kokoontua yhteen kehittämään oman alueensa perhekeskustoimintaa. Koulutukset ovat maksuttomia ja tarjolla on viisi koulutuskokonaisuutta. Koulutuksia pilotoidaan ensisijaisesti hankkeen kuudessa maakunnassa ja koulutuksia voi tiedustella oman alueen järjestöagenttilta.

[Kohtaamisia perhekeskuksissa -koulutusten video](#)

Viisi koulutuskokonaisuutta:

- [Parisuhteen tukeminen ja eroauttaminen](#)
- [Lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen perhekeskuksissa](#)
- [Haastavat elämäntilanteet ja kriisit lapsiperheiden arjessa](#)
- [Erytystä tukea tarvitsevien lasten ja heidän perheidensä kohtaaminen ja tukeminen](#)
- [Yhteisöllinen työ perhekeskuksissa ja niiden kohtaamispaikoissa](#)

Perheet Keskiöön Perheiden avointen kohtaamispaikkojen vertaisarviointi- koulutus

- Perheiden kohtaamispaikan vertais- ja itsearviointimalli on laadun varmistuksen työkalu ja sen ensisijaisin tavoite on kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen.
 - Arviointimalli sisältää yksittäisen kohtaamispaikan arvioinnin sekä kohtaamispaikkatoiminnan arvioinnin verkoston tasolla
 - <https://www.lskl.fi/keskusliitto/organisaatio/perheet-keskioon/perheiden-kohtaamispaikka/>
- vertaisarviointi -koulutusta jatkettiin eri puolilla Suomea tavoitteena on saada vertaisarvioinnin työkalu kaikkien perheiden avointen kohtaamispaikkaan
- Perheiden kohtaamispaikka -sivustolta löytyy vertaisarviointimateriaali, <https://www.lskl.fi/hankkeet/perheetkeskioon/kohtaamispaikka/>

31.1.	Kohtaamispaikka-koulutus Varkauden Perheentalolla, Perheet Keskiöön -koulutus
2.6.	Kohtaamispaikkakoulutuksen arviointikoulutus, apukouluttajana Perheet Keskiöön -hanke
3.6	Koulutusten suunnittelua syksyille
24.8.	Kohtaamispaikka vertaisarviointikoulutus, Pohjois-Savon alueella
25.9.	Erytystä tukea tarvitsevien lasten ja heidän perheidensä kohtaaminen koulutus, teams P-S
20.10.	Kohtaamispaikka vertaisarviointikoulutus-ryhmän tapaaminen verkossa, Pohjois-Savo
18.11.	Kohtaamispaikka vertaisarvioinnin - koulutus kouluttajana
19.8.	Perheiden kohtaamispaikkavertaisarvioinnin -täydennyskoulutus

- Kuinka kehittää kaikille lapsille ja perheille saavutettavaa ja esteetöntä kohtaamispaikkaa? Mitä seikkoja tulisi muistaa? Valpas-hanke on yhteistyössä Savaksen Lastu-hankkeen kanssa koonnut saavutettavuusoppaan avuksi Perheentalojen kehittämiseen. Oppaan tarkoituksena on auttaa Perheentaloja kehittämään tilojaan ja toimintaansa kaikille perheille soveltuviksi, ja sitä voi käyttää tarkistuslistan tapaan. Opasta voivat hyödyntää kaikki avointa kohtaamispaikkaa kehittävät ja käynnistävät toimijat.

Lisäksi näiltä sivuilta löytyy paljon Kaikkien perheiden kohtaamispaikan materiaalia <https://www.savas.fi/fi/kehittamistoiminta/kaikkien-perheiden-kohtaamispaikka/>

[Saavutettavuusopas](#)

KOHTU-työryhmä

LAPE - muutosohjelman mukainen KOHTU -työryhmä lisälmeen, johon kuuluu varhaiskasvatuksen johtaja, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perhekeskuspäällikkö, srk:n edustaja ja Perheentalo -yhteistyön johtaja. Työryhmän tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa yhteensovittavaa monitoimijaista johtamista ja toimintaa. Työryhmän nimi tulee sanoista **Kohtaava Tuki eli KOHTU**.

Järjestöagentti on nimetty virallisesti lisälmen kaupungin LAPE ohjaus- ja perheverkoston ohjaavan työryhmän jäseneksi.

15.1.	Kohtaavan Tuen -työryhmän kokous KOHTU, 5 osallistujaa, lisälmi
28.2.	Kohtaavan Tuen -työryhmän kokous KOHTU, 5 osallistujaa, lisälmi
15.4.	Kohtaavan Tuen -työryhmän kokous KOHTU, 5 osallistujaa, lisälmi
18.5.	Kohtaavan Tuen -työryhmän kokous KOHTU, 5 osallistujaa, lisälmi
4.9.	Kohtaavan tuen työryhmä, osallisuusviikon palaveri lisälmi
11.9.	KOHTU-työryhmän jalkautuminen osallisuusviikolla asuinalueelle
13.11.	Kohtaavan tuen työryhmän kokous, teams
22.4.	Perhekeskuskonferenssin suunnittelua Ylä-Savon alueelta esimerkki
7.5.	Monialainen LAPE -työryhmän kokous, lisälmi
11.5.	Ylimääräinen järjestöjen ja srkn yhteinen kesäkatsaus lisälmi
23.10.	lisälmen monialaisen LAPE-työryhmän kokous, teams
4.11.	Savonian sosiaalialan neuvottelukunnan kokous teams

Perhekeskusyhdyshenkilöverkoston tapaamiset:

4.6.	Maakunnan LAPE-yhteistyöryhmän kokous, TuSOTE20-hanke, lapeasiantuntija
27.8.	PoSoTe20 ohjausryhmän 2/20 kokous, varajäsenenä edustamassa järjestöneuvostoa
25.8.	Sotejärjestöjen kannanotto Veikkauksen leikkauksiin palaveri teams-yhteys
24.9.	PoSoTe20 ohjausryhmän 3/20 kokous, varajäsenenä edustamassa järjestöneuvostoa
29.10.	PoSoTe20 ohjausryhmän 4/20 kokous, varajäsenenä edustamassa järjestöneuvostoa
17.12.	PoSoTe20 ohjausryhmän 5/20 kokous, varajäsenenä edustamassa järjestöneuvostoa
23.10.	PoSoTe20 -hankkeen ja järjestöneuvoston yhteinen sote-työryhmä
15.12.	PoSoTe20 -hankkeen ja järjestöneuvoston yhteinen sote-työryhmä

Perheet Keskiöön -hankkeen muita tapahtumia

17.3.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttien tapaaminen, Teams-yhteys
28.4.	Perheet Keskiöön -hankkeen verkostotapaaminen, teams-yhteys
26.5.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttien tapaaminen teams-yhteys
18.8.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttien tapaaminen
31.8.	Perheet Keskiöön -hankkeen tiimi järjestöagenteille
2.9.	Perheet Keskiöön foorumi, teams-yhteys
30.9.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttitapaaminen, teams
19.10.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttitapaaminen, teams
26.10.	PEKE-tiimi järjestöagenteilla teams
12.11.	Perheet Keskiöön -hankkeen järjestöagenttien tapaaminen ja kouluttajakoulutus
13.11.	PEKE konferenssin alaseminaarin suunnittelupalaveri, teams-yhteys
26.11.	Perhekeskuskonferenssi webinaarina
21.10.	PEKE konferenssin alaseminaarin suunnittelupalaveri, teams-yhteys
25.11.	PK verkostotapaaminen, teams
16.12.	Peke/agenttitapaaminen

Kuinka palveluiden kehittämisessä voidaan kuulla lapsia?

Osallisuuden toteutuminen käytännössä Osallisuusviikko 37

Osallisuuden kokemus syntyy siitä, että tulee kuulluksi, kokee, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä sekä yhteisiin asioihin ja siitä, että tuntee olevansa merkityksellinen osa kokonaisuutta. Osallisuuden lähtökohta on aito ja arvostava kohtaaminen ja kuuleminen sekä näkemysten ja tarpeiden selvittäminen.

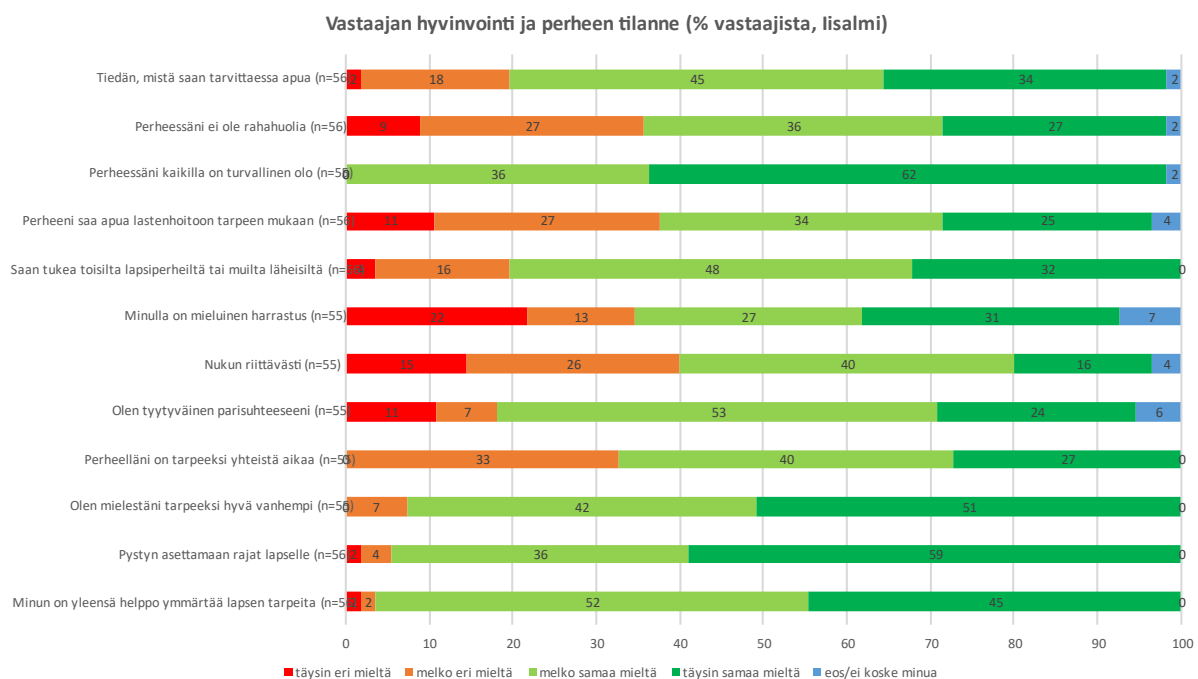
Perheet keskiöön! – hankkeen Osallisuusviikko-toimintamalli tukee vanhempien osallisuutta ja kuulemista lapsiperheille suunnatussa toiminnassa, tuessa ja palveluissa. Lisäksi olemme koostaneet materiaalia, jonka kautta ammattilaiset voivat vahvistaa lapsen mukanaoloa ja osallisuutta perhekeskustöiden kehittämisessä.

Pohjois-Savossa vanhempien kyselyyn vastauksia tuli yhteensä 97, näistä:

- ♥ Perhekeskus Onni ja Ilona 32 % (n=31)
- ♥ Pöllösenlahti, Iisalmi 6 % (n=6)
- ♥ Iisalmi, pääkirjasto 16 % (n=15)
- ♥ Iisalmi, äitiys- ja lastenneuvola 4 % (n=4)
- ♥ Siilinjärven Perheentalo 14 % (n=14)
- ♥ Varkaus, perhepalvelut 8 % (n=8)
- ♥ Varkaus, perheneuvonta 5 % (n=5)
- ♥ Varkauden Perheentalo 1 % (n=1)
- ♥ Varkaus, kirjaston satutunti 1% (n=1)
- ♥ Kuopion keskusta 11 % (n=11)
- ♥ Kuopion Perheentalo 1 % (n=1)

Pohjois-Savon vastaajista 83 % kertoi, että heidän perheessään on kaksi vanhempaa, 17% kertoi että perheessä on vain yksi vanhempi

- Varkaudessa 80 % vastaajista kertoi että vanhempia on kaksi, yhden vanhemman perheitä oli 20 %, Kuopiossa kahden vanhemman perheitä 82 %, yhden vanhemman perheitä 18 %.
- lialmessa 80 % vastaajista kertoi, että vanhempia oli kaksi, yhden vanhemman perheitä oli 20 %.
 - Pohjois-Savo: 20 % vastaajista kertoi, että heidän perheessään on vähintään yksi erityistä tukea tarvitseva lapsi
 - Varkaudessa näin kertoi 33 % vastaajista, Kuopiossa 18 %, lialmessa 19 %.

Vuonna 2020 myös lasten osallisuus nostettiin keskiöön! Lasten vastauksia tuli Onni ja Ilonan käyneiltä 12 kappaletta.

Unelmien Perhekeskus lasten silmin: <https://www.youtube.com/watch?v=tAfhMgwh-M8>

Perheet keskiöön! -hanke teki tiiviisti yhteistyötä Osallisuusviikkoon liittyen Pelastakaa lapset ry:n **Arjesta voimaa –hankkeen** <https://www.pelastakaalapset.fi/kehittamis-ja-asiantuntijatyo/arjesta-voimaa/>

Arjesta voimaa – lapsikeskeinen työ ja myönteinen tunnistaminen lapsen arkiympäristöissä kehittämiss-hanke

Lasten osallisuus – tuntuu arjessa ja rakennetaan yhdessä!

- ja Kehitysvammaliiton, Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätöön sekä Vammaisperheyhdistys Jaatisen koordinoiman **Minua kuullaan –hankkeen** <https://www.minuakuullaan.fi/> kanssa.

Vammaiset lapset ja perheet kehittämässä kaikille yhteisiä perhekeskuksia

- Molemmat hankkeet keskittyvät lasten osallisuuden edistämiseen. Olemme julkaisseet yhteistyössä **toimintasuosituksen** lasten osallisuuden vahvistamiseksi perhekeskuskehittämisessä.
- Millainen on unelmien perhekeskus lasten mielestä? Video sai ensiesityksensä Perheet keskiöön! -hankkeen ja Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteistyössä järjestämässä I Valtakunnallisessa perhekeskuskonferenssissa 25.11.2020.

https://www.youtube.com/watch?v=tAfhMgwh-M8&feature=emb_title

Yhteistyö SAKKE-hankkeen 2.0-järjestön (Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys) kanssa, SAKKE-hanke päättyi kuluvana vuonna ja yhteistyötä on jatkettu yhdistyksen kanssa järjestöneuvoston toiminnan kautta

3.4.	Järjestöt tulevaisuuden sosiaali- ja terveysjärjestöjen kumppanina, Sakke-hanke ja P-S liitto
29.4.	Järjestöyhteistyön mallintaminen/Järjestöneuvosto ja SAKKE-hanke, teams-yhteys
8.5.	Järjestötoiminnan saatavuus ja oikea-aikaisuus tulevaisuuden sote-palveluissa
28.5.	Asiakaslähtöinen toiminnan muotoilu, järjestöyhteistyön kehittäminen palvelumuotoilun kei
3.9.	Lasten ja nuorten pahoinvointi, ilmiöpöytätyöskentely
1.12.	Lasten ja perheiden pahoinvointi ilmiöpöytäjatko suunnittelua
9.12.	Osallisuustyöryhmän perustaminen Pohjois-Savoon

17.1.	Jerry-verkosto, Verkostoyhteistyön kehittäminen palvelumuotoilun keinoin, osa1
-------	--

Pohjois-Savon järjestöneuvosto toiminta

<https://www.pohjoissavolaiset.fi/toimija/jarjestoneuvosto/>

Pohjois-Savon Järjestöneuvosto on järjestöjen virallinen neuvottelu- ja yhteistyötoimielin. Järjestöneuvostoon kuuluu 14 järjestöedustajaa ja heidän varaedustajansa sekä maakuntahallituksen nimeämät henkilöt. Lisäksi mukana kokoonpanossa on asiantuntijajäsenenä alueellisen HYTE-tiimin edustaja. Järjestöneuvostoon voidaan pyytää vierailevia asiantuntijoita. Järjestöneuvoston hyväksyy Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus Pohjois-Savon Jerry'n ehdotuksesta. Ensimmäinen kausi on kestoltaan 2019-2020.

Järjestöagentti Sinikka Roth edustaa lasten ja perheiden järjestöjä ja hänet valittiin myös järjestöneuvoston varapuheenjohtajaksi.

Kokoukset 2020:

	Järjestöneuvoston puheenjohtajiston palaveri, 3 + SAKKE hankevastaava
20.2.	Järjestöneuvoston kokous Kuopiossa 1/20
30.3.	Järjestöneuvoston puheenjohtajiston kokous, 3 + SAKKE-hankkeen hanktevastava
16.4.	Järjestöneuvoston kokous teams-yhteydellä 2/20
7.5.	Järjestöneuvoston kauden 2021-2022 hakuprosessin käynnistäminen
14.5.	Järjestöneuvoston kauden 2021-2022 hakuprosessin jatkaminen, jäsensäännöt - luonnos
20.8.	Järjestöneuvoston kokous, teams-yhteys
29.8.	Järjestöneuvoston järjestämä järjestöfoorumi, Kuopio ja teams-yhteys
16.9.	Järjestöneuvoston puheenjohtajiston kokous, 3 osallistujaa

Pohjois-Savon lasten ja perheiden parissa toimivien järjestöjen Lapsiasiaverkosto

Lapsiasiaverkoston tavoitteena on saada kuuluviin lasten ja nuorten ääni maakunnallisessa ja kunnallisessa päätöksenteossa. Jokaisen lapsen ääni on tärkeä! www.lapsenoikeudet.fi

Lapsiasiaverkostosta on edustus maakunnallisessa **järjestöneuvostossa**, joka on suoraan yhteydessä Pohjois-Savon liiton hallitukseen. Järjestöneuvosto kokoaa eri verkostot yhteen www.pohjoissavolaiset.fi kautta. Lapsiasiaverkosto on avoin verkosto, johon voi liittyä mukaan postitustilalle ja osallistua verkoston palavereihin.

Kokoukset on pidetty muutamaa päivää ennen Pohjois-Savon virallisesti nimetty MAKU-LAPE yhteistyöryhmää, jossa on kaksi järjestöedustajaa, MLL:n Järvi-Suomen piiri ja Kuopion Ensi- ja turvakotiyhdistys. Kokouksissa on evästetty edustajia ja käyty läpi esityslistaa yhdessä.

Tällä hetkellä mukana olevat järjestöt: MLL:n Järvi-Suomen piiri (plus paikallisyhdistykset), Kuopion Perheentalo verkostoinen (Pelastakaa Lapset Itä-Suomen aluetoimisto), Kuopion Pelastakaa Lapset ry, Kuopion Ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Siilinjärven Perheentalo verkostoinen (Huoltoliitto ry), Varkauden Perheentalo verkostoinen (Lapsen Kengissä ry), Perheentalo -yhteistyö (MLL:n Iisalmen yhdistys ry, Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Iisalmen Pelastakaa Lapset ry), SOS-lapsikylä, Settlementti Puijola ry, Nuortenpalvelu ry, Lasten arkkitehtuuri- ja kulttuurikeskus LASTU, Pielaveden 4H, Iisalmen 4H

	Lapsiasiaverkoston kokous Kuopiossa, 12 osallistujaa
29.1.	Lapsiasiaverkoston kokous Kuopiossa, 12 osallistujaa
17.2.	Lapsiasiaverkoston kokous Kuopiossa
6.4.	Lapsiasiaverkoston ylimääräinen koronakokous teams-yhteys
20.4.	Lapsiasiaverkoston kokous teams-yhteys
20.5.	Lapsiasiaverkoston kesäkatsaus ja koronatilanteeseen sopeutuminen järjestöissä
17.8.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams-yhteys
14.9.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams-yhteys
5.10.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams-yhteydellä
9.11.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams
16.11.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams
30.11.	Lapsiasiaverkoston kokous, teams
4.6.	Järjestöfoorumin suunnittelua, LOS-tapahtuma 21.11.2020
21.11.	Järjestöfoorumi, Vaikuttavuustiedolla tulevaisuuteen, teams, lapsiasiaverkosto ja PK, 25 osallistujaa

10 ARVIOINTI

Toimintamallin juurruttaminen ja levittäminen on pitkäjänteinen koko ajan kehittyvä prosessi. Toimintamallin kuvaamista on auttanut paljon Emma & Elias -avustusohjelmasta saatu tutkimuksellinen tuki.

Perheen talo –yhteistyön tavoitteena on ollut tarjota ja kehittää kynnyksettömiä avopalveluja, joilla on tarkoitus ehkäistä ongelmien kehittymistä. Toiminta lähtee mahdollisimman varhaisen tuen ajatukselta, että perheet saisivat perheille tarkoitettuja avopalveluja juuri oikeaan aikaan. Keskeisenä toiminnassa on yhteistyöhankkeen toimijoiden Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n, Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n ja Ylä-Savon Ensi- ja Turvakotiyhdistys ry:n ja julkisen sektorin palvelujärjestelmän mahdollisimman hyvä ja nopea tiedonkulku sekä toimintojen kehittäminen. Perheen talo –yhteistyön toiminta perustuu laaja-alaiseen verkostomaiseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Yhdyspinta Perheen talo –yhteistyön ja SOTE kuntayhtymän välillä on selkeä ja suunnitelmallinen. Perheen talo –yhteistyö edustaa kolmatta sektoria ja kansalaistoimintaan pohjautuvaa ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa, joka täydentää palvelujen tarjontaa lapsiperheille. Kuntayhtymän palvelut keskittyvät entistä enemmän ns. ydintehtäviin eli lakisääteisten palvelujen järjestämiseen. Kuntayhtymän kanssa pyritään tietoisesti rakentamaan strategista kumppanuutta, jotta perheet saisivat tuen ja avun mahdollisimman varhain. Strategisen kumppanuuden elementit on saavutettu monissa yhteistyöverkostoissa. Kumppanuus rakentuu luottamuksesta, tietotaidosta ja siitä, että kaikki hyötyy yhdessä tekemisestä (win/win).

Perheen talo –yhteistyö on koko toimintansa ajan ollut nimenomaan järjestölähtöistä auttamistyötä. Auttamistyön pohjana on ollut paikallisten vapaaehtoisten lastensuojelujärjestöjen aktiivien halu auttaa ja tehdä yhteistyötä. Suurin osa toiminnasta perustuu vapaaehtoistyöhön, joten vapaaehtoisten rekrytointiin ja koulutukseen on kiinnitetty enemmän huomiota viime vuosina. Vapaaehtoistyön koordinointi on ollut yksi toiminnan perusrakenteista. Toiminnan järjestäminen näin laaja-alaisesti tällä hetkellä ilman ammatillista ohjausta on mahdotonta.

Kolmannen sektorin vapaaehtoistyö on valtava voimavara ja se vaatii toimiakseen hyvin organisoidun johtamisen mallin. Tarvitaan enemmän yhteistyötä eri yhdistysten ja julkisen sektorin kanssa sekä tukirakenteita, jotka mahdollistavat vapaaehtoistyön organisoitumisen entistä paremmin. Menestyksen takana ovat sitoutuneet vapaaehtoiset, jotka tekevät arvokasta toimintaa lasten ja lapsiperheiden hyväksi.

Perheen talo –yhteistyön asiakkaita ja toimijoita ovat lapset, perheet, vapaaehtoiset. Perheet tulevat mukaan Perheen talo –yhteistyön toimintaan omasta halustaan ja päätöksestään ilman lähetteitä. Oleellista on ollut riittävän laaja toiminnasta tiedottaminen. Neuvola on ollut aktiivisin yhteistyötaho erityisesti ensimmäisen lapsen synnyttyä perheeseen. Perheet saavat tietoa ja ohjausta kolmannen sektorin palveluista neuvolan, päivähoidon, sosiaalitoimen ym. henkilöstöltä, mutta yhteydenotto on asiakkaan vastuulla.

Perheen talo –yhteistyön toiminnat on haluttu rakentaa ja säilyttää kynnyksettöminä palveluina, minkä piiriin on perheiden helppo tulla ja ottaa apua vastaan. Virallisia asiakassuunnitelmia tavoitteineen ei tehdä. Sen sijaan jokainen perhe pyritään alusta alkaen kohtaamaan yksilönä, jossa jokaisella on oma erityinen elämäntilanteensa ja tuen tarpeensa. Näiden perusteella pyritään perheelle tarjoamaan juuri

heidän kaipaamaansa apua ja tukea. Lastensuojelulaissa painotetaan ehkäisevää lastensuojelua, monitoimijuutta sekä verkostoitumista ja yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Oikea-aikainen apu ja tuki säästää lapsia ja heidän perheitään inhimilliseltä kärsimykseltä ja voi ehkäistä ongelmien syvenemisen. Oikea-aikaisuus ei kuitenkaan yksin riitä vaan on tehtävä myös oikeita asioita. Ehkäisevien palvelujen ja toimintojen tarjonnan tulee olla kattavaa. Monitoimijainen työ on paitsi inhimillistä myös taloudellisesti järkevää. Monitoimijuudella tarkoitetaan laaja-alaista asiantuntijuutta (kokemusasiantuntijat mukaan lukien), jossa tieto, valta ja asiantuntijuus on jaettua.

Perheentalon periaatteet ovat olleet valtakunnallisen Lape-muutosohjelman perhekeskusten koostamispaikkatyöryhmän yhtenä toimintamallina. Perheentalo-yhteistyö on vakiinnuttanut toimintaansa varhaisen tuen kumppanuusmallina Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella. Alueen perhevalmennustoiminta järjestetään MLL:n lisälmen yhdistys ry:n Perhekeskus Onni ja Ilonan tiloissa, joka mahdollistaa toiminnan tiivistämisen entisestään jo odottavien perheiden piirissä.

Kumppanuusmalli on levinnyt maakunnan alueella ja kiinnostusta toimintamalliin on ollut muuallakin. Perheentalo –yhteistyön yksi menestystekijä on ollutkin juuri yhteisö/vertaiskehittäminen eri toimijoiden kanssa. Perheentalo -yhteistyö saattaa yhteen eri järjestöjä ja niiden osaamisia. Osaamisen yhdistelyllä saadaan aikaan uusia tapoja toimia.

Vuoden 2020 itsearviointiin on vaikuttanut poikkeusajan poikkeukselliset toiminnat ja niihin sopeutuminen. Omasta mielestämme selvisimme vuodesta hyvin ja pystyimme järjestämään perheille toimintaa rajoituksista huolimatta. Lähdimme nopeasti ja määrätietoisesti viemään toimintoja verkkoon. Olihan tilanne meille kaikille aivan uusi ja nopeasti opettelimme ja omaksuimme uusia toimintatapoja ja toiminta-alustoja kuten Zoom.

Toimintojen nopeasti verkkoon siirtämisessä ensiarvoisen tärkeää oli vertaistuki ja parastaminen sekä lähityöyhteisössämme että Perheentalojen verkoston kanssa. Vapaaehtoisein yhteyttä pidettiin poikkeusaikana ryhmäsähköpostein, soittamalla, WhatsApp-viestein sekä videotapaamisin.

Mikä tekee Perheentalosta Perheentalon eli Perheentalon periaatteet:

Onko lisälmen Perheentalo-yhteistyö hyvä käytäntö?

” Perheentalo on onnistunut monessa niin asiassa niin hyvin, että se kelpaa malliksi. Onnistumiset on kuvattu edellä ensin palautteena ja sen jälkeen omana tulkintanani siitä, mihin hyvä palaute perustuu. Paikallisten yhdistysten hyvä yhteistyö, vapaaehtoiset, hyvät tai ainakin kohtuulliset tilat, pitkäjänteinen rahoitus, kaikki nämä ovat edesauttaneet Perheentaloa tulemaan hyväksi käytännöksi ja esimerkiksi. (Petri Paju, 2016)

STEA:n tuloksellisuus- ja vaikuttavuusarvioinnin (TVS) mukaan:

Miten ja mistä näkökulmista tuloksellisuutta seurattiin, arvioitiin ja kehitettiin raportointivuonna?

Toimintaa on tarkasteltu neljästä eri näkökulmasta:

1. Työntekijät: säännölliset viikkopalaverit, yhteiset suunnittelupäivät 4 kertaa (SWOT-analyysi kerran), Perheet Keskiöön -hankkeen kohtaamispaikkojen - vertaisarvioinnin työkalu oli käytössä ja toteutettiin syksyllä, osallistujien määrä, korona-ajan verkkotoimintojen tilastointi, suullisten palautteiden kirjaaminen
2. Lapset ja lasten läheiset: Jatkuvaa palautteen keräämistä eri toiminnoista toteutettiin havainnoimalla ja haastatteleamalla ja aidoilla kohtaamisilla-dialogisuus. Lisäksi palautekyselyt eri toiminnoissa (Pokka, facebook), palautelaatikko, lasten hymynaama -palautteet, Perheraadin tuotos, Perheet Keskiöön -hankkeen osallisuusviikon kysely lapsille N=12 ja vanhemmille N=57.
3. Vapaaehtoiset: palaute eri toiminnoista, kysely (Pokka, N=24), henkilökohtaiset kohtaamiset ja ryhmätapaamiset - keskustelut, työnohjauksellisuus vapaaehtoisille (tukihenkilöt, vapaaehtoiset doulat)
4. Yhteistyökumppanit ja ohjausryhmän jäsenet: verkostoissa ja ohjausryhmän kokouksissa käydään läpi toteutuneet toiminnot ja verrataan niiden vastaavuutta toimintasuunnitelmaan. Lisäksi toteutettiin kysely toiminnasta (Pokka, N=20). Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen verkoston päivät (neljä kertaa vuodessa plus koronan takia neljä ylimääräistä palaveria) ovat sekä tukeneet että ohjanneet toimintaa kohtaamispaikoissa samaan suuntaan. Lisäksi on saatu kansallista kehittämistukea Perheet Keskiöön -hankkeen laajalta verkostolta.

Miten toiminnan tuloksellisuutta seurattiin? Osittain mittareilla Millainen muutos käytetyllä seurantamenetelmällä havaittiin?

Lapsen Oikeudet ja lapsinäkökulma on ollut vahvasti esillä yhteistyöverkostoissa. Lapsivaikutusten arviointi ja kestävä kehitys ovat olleet kehittämisen keskiössä. Eri tarkoituksiin koottujen verkostojen toimivuus ja olemassa olo oli ensiarvoisen tärkeää. Perheentalo -yhteistyöllä on selkeä rooli kansallisen perhekeskustoimintamallin mukaisena varhaisen tuen toimintamallina ja järjestöjen edustajana. Perheentalo -yhteistyö on mukana LSKL:n koordinoimassa Perheet Keskiöön - hankkeen Perheiden avointen kohtaamispaikkojen vertais- ja itsearviointimallin kehittämisessä ja kouluttamisessa. Meille tehtyyn vertaisarvioinnin mukaan toiminta vastaa perheiden kohtaamispaikoille annettuihin kriteereihin kiittävästi.

Arvioi millaisia ovat aikaansaamanne tulokset suhteessa tavoitteisiin

- Perheentalo – yhteistyön päätavoite Yhdessä Lapsen Parhaaksi koko yhteisön asiana vahvistui vuoden aikana. Toimivien monialaisten verkostojen toiminta osoittautui kultaakin kalliimmaksi, kun nopeasti piti reagoida koronakriisiin yllättäessä meidät kaikki. Osaamisten ja hyvien käytäntöjen kokoaminen yhteen oli samalla osoitus kansallisen perhekeskustoimintamallin mukaisesta toiminnasta. Näkyviä osoituksia yhteisön tuesta ja laajemmasta ymmärryksestä olivat Perheentalo -yhteistyön nostaminen yhdeksi lisälmen kaupungin Menestysta-

rinaksi keväällä 2020 Genelecin, Olvin ja Ponsen rinnalle ja Iisalmen Yrittäjien Hyväntekeväisyys -huutokauppa syksyllä, jonka tuotto (5 000€) ohjattiin Perheentalo -yhteistyölle. Yrittäjätkin ymmärsivät, että tarvittiin koronan haitallisten vaikutusten torjumiseksi jo pelkästään kasvomaskien ja käsidesien ostamiseen rahaa, johon ei muuten olisi ollut varaa (2000 €).

Yhdenvertaisuuden toteutumiseen tarvitaan maksuttomuutta ja saavutettavuutta sen kaikilla tasoilla. Lomautukset, työttömyys, epävarmuus tulevaisuudesta on lisännyt eriarvoisuutta perheiden kesken. Perheet Keskiöön -hankkeen Osallisuuskyselyn Iisalmen vastaajista (N=57) 36 % kertoi, että heillä on melko paljon tai paljon rahahuolia.

Taloudellisen ahdingon helpottamiseksi tiivistimme myös vuoden aikana jo olemassa olleita monitoimijaisia yhteistyöverkostoja esimerkiksi ruoka-avun ja muun taloudellisen tuen organisoimiseksi. Kotiin vietävää tukea emme voineet järjestää koronan takia niin paljon kuin sitä olisi tarvittu.

- Lapsilta ja perheiltä saatujen palautteiden mukaan ilon ja toivon tuominen lasten ja lapsiperheiden arkeen on auttanut jaksamaan ja vähentänyt yksinäisyyden kokemuksia ja vahvistanut vanhemmuutta. Vertaistuen merkitys hyvinvoinnin lisäämisessä on palautteiden mukaan kiistaton. Perheiltä saatu myönteinen palaute on ollut tavoitteiden mukaista. Koronasta huolimatta saavutimme ryhmätoiminnan osalta myös määrälliset tavoitteet. Perheet kertoivat, miten hyvä mieli usein kantaa kotiin asti, jopa seuraaviin päiviin. Eräskin äiti kertoi, miten täältä usein lähtee hymy huulella (avoin kohtaamispaikka). Hän koki tärkeäksi, että täällä voi kertoa, vaikei menisi niin hyvin. Huolipuhe ja hankalien asioiden ottaminen puheeksi lisääntyi huomattavasti osittain koronan osittain työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden alustusten takia. Puhuttiin sekä ryhmässä että avoimessa kohtaamispaikassa esimerkiksi yksinäisyydestä, ahdistuksesta, parisuhteen haasteista, taloudellisesta tilanteesta.
- Vapaaehtoisissa on valtava voimavara ja järjestöjen toimintaedellytykset turvaamalla vapaaehtoisten on mahdollista osallistua toimintaan. Palveluohjauksesta on tullut on helpompaa, kun aletaan verkostoissa pikkuhiljaa puhua samaa kieltä ja ymmärretään, että monialaisessa yhteisessä tekemisessä on mukana ammattilaisten rinnalla myös lapset, perheet, vapaaehtoiset.
- Olemme onnistuneet tärkeimmässä asiassa eli läsnäolevassa, aidossa kohtaamisessa (Perheentalojen yhteisöllisen kehittämisen -verkostossa on kiinnitetty erityisesti tähän huomiota). Aito, lämmin kohtaaminen voimaannuttaa ja tekee ihmisen näkyväksi ja lisää yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia. Jokainen kohtaaminen on tärkeä, koska ensi hetkestä alkaen jokaisen (myös verkossa) on koettava olevansa tärkeä ja odotettu. Lapsen osallisuuden olemme kiinnittäneet enemmän huomiota ja lisänneet menetelmiä sen vahvistamiseen. Osallisuuden pitää toteutua joka päivä eikä pelkästään niille tarkoitettuina teemapäivinä. Teemapäivien kuten perheaatien tavoite on nostaa nämä tärkeät asiat esille!
- Kohderyhmistä erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden tarpeet ovat tulleet näkyvämmiksi. Arki on ollut monin tavoin kuormittavaa. Työntekijät ovat rohkaistuneet kohtaamaan myös erityisen tuen lapsia. Osaamista on kartutettu ja yhdessä iloittu ymmärryksen lisääntymisestä. Osaamista on tuettu koulutuksella: tunnetaidot, selkokieli, kuvakommunikatio, tukiviittomat. Suurena tukena on ollut monialainen toimijaverkosto (Vauhti-hanke, Las-

tu-hankkeet, Valpas-hanke). "Ihanaa, että olette täällä! Oon ollut niin yksinäinen ja ahistunut tämän koronan aikana, ihana kun saa puhua jonkun kanssa!" äiti ohjaajan nähdessään kesällä puistossa, kun kohtaamispaikka oli vielä suljettu. Lapset ovat antaneet paljon palautetta, että on ollut kivaa ja hauskoja leikkejä.

- Petri Pajun tekemän raportin mukaan Perheentalo -yhteistyö on "hybridi", joka onnistuu mobilisoimaan julkisen sektorin toimijoiden, yritysten ja kansalaisten voimavaroja yhteisiin tavoitteisiin. On kysymys paikallisista toimijoista, jotka tuntevat olosuhteet ja ihmiset. He saavat asioita tapahtumaan yhdistelemällä erilaisia resursseja toisiinsa. Nimi hybridi tulee siitä, että itse yhdistysmuotoa tärkeämpää on saada liikkeelle erilaisia voimia. Paju Petri, 2016. Raportin kiteytys on edelleen relevantti, kun kuvataan lyhyesti miksi Perheentalo -yhteistyön toiminta on kehittynyt ja kehittyy ja kehittää yhteisöä siihen suuntaan, että eriarvoisuus saadaan vähenemään ja lapsiperheköyhyys ja sen haitalliset vaikutukset esimerkiksi syrjäytymiseen pysäytettyä.
- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi on koko yhteisön asia. Perheentalojen verkostossa sekä Perheet Keskiöön -hankkeessa vuosien aikana kehitetyt mallit ja asenteen muokkaukset **jäävät** toimintakulttuuriksi. Vaikuttavuustiedolla Tulevaisuuteen -seminaarissa puhuttiin vaikuttamisen ekosysteemistä. Kaikki vaikuttaa kaikkeen ja ennen kaikkea kaiken keskiössä on aito kohtaaminen. "Jokaisen lapsen oikeuksiin ei kuulu vain pärjätä, vaan jokaisen lapsen oikeuksiin kuuluu kukoistaa!"

Koronapandemian vaikutukset toimintaan olivat isot

Työntekijöiden siirtyminen kirjaimellisesti etätöihin "yhdessä yössä" ja muuttuminen etätöiden osaajiksi ja perheiden kohtaajiksi oli aikamoinen ammatillinen kujanjuoksu. Tilanteen hyväksymistä auttoi vahva ohjausryhmän ja Perheentalojen verkostojen lisäksi taustalla toimivien liittojen vahva tuki. Kekseliäisyyttä ja luovuutta sekä tavoitteen Yhdessä Lapsen Parhaaksi kirkkaana pitämistä mielessä auttoi päivittäiset työntekijöiden fiilistykset. Työntekijöiden henkinen kuormittuminen alkoi näkyä voimakkaammin syksyllä. Jatkuvien muuttuvien tilanteiden hallinta oli kuormittavaa ja siihen saatiin tukea työterveydestä pyytämällä ylimääräinen työterveystarkastus koko työyhteisölle.

Millaisia toimintamuotoja kehitettiin pandemian aikana?

Etä- ja verkkotoiminnat, joita kehitettiin yhdessä toisten Perheentalojen kanssa. Aamukahvit ja asiaa sekä Perheiden Pulmatilanteet -asiantuntijatuokiot siirrettiin verkkoon (zoom tai Teams-yhteyksillä). Perheentalo Kotonasi -toiminta aloitettiin korvaamaan avointa toimintaa keväällä. Avoin puistotoiminta ja retket eri kohteisiin.

Mitkä kehitetyt toimintamuodot jäivät pysyviksi toimintatavoiksi?

Avoin puistotoiminta sekä retket eri kohteisiin Facebook Vauvaryhmät jatkaa ryhmätapaamisten rinnalla. Aamukahvit ja Asiaa sekä Perheiden Pulmatilanteet -asiantuntijatuokioihin voi osallistua jatkosakin omalta sohvalta. Vapaaehtoisten etäkoulutukset yms.

Luovuitteko joistain toimintamuodoista pandemian aikana tai sen johdosta? Kyllä Mistä toimintatavoista luovuitte? Avoin Kohtaamispaikka Onni ja Ilona oli kiinni 13.2.-15.8.2020 välisenä aikana. Lisäksi isommat suunnitellut tapahtumat Lapsilta Lapsille -tapahtuma sekä Lapsen Oikeuksien Päivän lastenkonsertti jouduttiin perumaan.

PERHEEN TALO -YHTEISTYÖ

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry
Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry
Pohjolankatu 6, L6
74100 IISALMI

